

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec . . . „ 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . „ 2.—
 V pravi prejemni mesečno . . . 1.80
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . „ 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostopna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat . . . po 20 v
 za dva- in večkrat . . . 15.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 enostopna petstvarsta po 40 v.
 Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 8. — Računa poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Lovčen avstrijski!

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 11. januarja. (K. u.) Uradno se poroča:

Lovčen je vzeti!

V tridnevni trdi boj je premagala naša hrabra pehota v krasnem sodelovanju s težkim topništvom in z Njegovega Veličanstva vojno mornarico ljut odpor sovražnika in strašne težave zimskega vojnega ozemlja, ki štrli liki zid 1700 metrov visoko iz morja in ki je že leta sem prirejen za obrambo. — Plen: 26 topov in dva 24 cm možnarja, dva 5 cm moderna možnarja, dva 12 cm topova, dalje strelivo, puške, živila in zaloge oblek. Del topov je nepoškodovan in se uporablja proti sovražniku.

V severovzhodni Črni gori smo vrgli sovražnika, ki se je včeraj tik pred Berane šel braniti. V naši lasti je kraj in gospoduje višine južno in zahodno od tam. Hitremu nastopu se je posrečilo, da smo goreč most čez Lim v Berane rešili, da ni bil popolnoma uničen.

Pri Peči smo zopet izkopal 13 srbskih topov in veliko streliva.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Na Lovčenu, »sveti gori« Črnogorcev, vihrajo od predvčerajšnjim avstrijske zastave. Kaj pomeni osvojitve te razkrite gorske trdnjave v vojaškem oziru, omenjamo na drugem mestu. Naš list je že pred leti pisal o Lovčenu in poudarjal njegov pomen za našo monarhijo in njeno moč na Adriji. Sinoči pa je došlo vesele poročilo, da so naše zmagovite čete po tridnevni trdi boji osvojile Lovčen. Veselo poročilo za nas, ni pa veselo za Italijo. V Rimu je to poročilo vplivalo čisto drugače. Posest Lovčena napravi kotorski zaliv za nezavzetno pristanišče in varuje našo nadvlado na vzhodnem obrežju Adrije. Ničesar se v Italiji niso bali bolj kot poročila, da bi naša monarhija se polastila te gore. In če se je poročalo, da se med Cetinjem in Dunajem pogajajo o Lovčenu, tedaj je nastal v italijanskem taboru velik vihar ogorčenja vsled kršitve ravnotežja v Adriji. V resnici so pa bili ogorčeni zato, ker so italijanski državni prav dobro vedeli, da bi od dneva, ko pride Avstrija v posest Lovčena, za vedno padel v vodo načrt »mare nostrum« (naše morje). Osvojitev te gore zato ne pomeni samo začetek uničenja stare Črne gore, marveč tudi izjalovljenje vseh italijanskih upov.

Nikita je bil tudi od strani Italije kot izpostavljena postojanka, ki naj bi nas vedno vznemirjala. Naš slab strateški položaj v Kotskem zalivu naj bi se izko-

ristil, da nam padejo Črnogorci za hrbet. Našim junakom se moramo zahvaliti, da se ta načrt že iz početka vojske ni uresničil. Črnogorci so pač mogli vpasti v del Hercegovine in Bosne, vendar niti en mož ni zadnjih 17 mesecev mogel stopiti v Kotor. Nič niso pomagali Črnogorcem težki italijanski in francoski topovi, naši junaki so se držali in tudi obdržali Kotor in njegov zaliv. Danes pa je njih junaštvo venčano z osvojitvijo Lovčena, ki takorekoč gospodari nad Kotorjem. In čim večje veselje prešinja ob tej veseli vesti naša srca, tim večja pobitost mora vladati v krogih Italijanov — njih zaveznikov. Nič več ne bo mogel kralj Nikita zapeti: »Onam' onamo, za brda ona«, Lovčen je avstrijski in ostane za vedno avstrijski. Kot stolp sv. Stefana nad cesarskim Dunajem, tako bo Lovčen kraljeval nad našo Adrijo in klical vsem sovražnikom države, da ob morju, ob katerem bivajo Hrvatje in Slovenci, ne bo nikdar gospodaril Italijan! S ponosom moramo poudarjati, da so tudi pri osvojitvi Lovčena sodelovali hrvaški in slovenski vojniki in mornarji, katerim domovina pošilja iskreno zahvalo za delo, s katerim so obvarovali naše primorje italijanske pohlepnosti. Hrvaška zastava se danes poleg cesarske zastave ponosno vije s poslopja Katoliške tiskarne, slovenski je to pozdrav avstrijskemu in hrvaškemu morju ob Boki kotorski, za katerega bo odslej združen s sinovi naših zemelj jamčil Lovčen, da ostane vedno naša še!

× × ×

Lovčen.

V primorskem delu Črne gore je najvažnejša skupina planine Lovčen. To je precej ravna visoka planota, obkrožena s planinskimi vrhovi Babljakom, Jezerskim vrhom in Treštanikom. V bližini Treštanika se nahajajo izviri takojmenovanega Ivanovega korita, ki odteka v Blatišča, kamor izginjajo skozi požiravnik. Proti Jezerskemu vrhu se vzpenja štirovnik; oba se spuščata v strmih pobočjih k Boki kotorski, dočim se spušča Lovčenski polagoma v ravninah proti Njegušem in Cetinju ter na tej njegovi strani ne odteka noben potok. Po Lovčenu se je nekoč tudi celo cetinjsko polje zale Lovčenski dolac.

Lovčen je najčiste imenovani vrhunec Črne gore, to je »sveta gora« Črnogorcev kot grob slavne pesnika in kneza vladike Petra II. Njeguša. Lovčen, najvišja planina primorske skupine, je krona široke in visoke planote, ki zapira zaledje veličastne Boke kotorske. Sedlo Krstac (984 m) tvori prelaz iz Kotora na Cetinje, a nedaleč teče po strmih pobočjih politična meja med Avstro-Ogrsko in Črnogoro.

Lovčen se deli na dva glavna grebena: štirovnik (1723 m) in Jezerski vrh (1657 m) ali Lovčen v ožjem smislu. Od povsodi v Črni gori, z Durmitorja kakor tudi s Komova, se vidijo značilne oblike Lovčena, in že preje nego krene parobrod v Boko kotorsko, pozdravlja potnike z višine Lovčena. Krog Lovčenovih vrhov brije neprestano hladen veter, tako da se odpira odondi na vse strani krasen razgled, kakršnih je malo v Črni gori. Zares, pesniška duša kneza Petra II. je morala vedno pohitevati na ta veličastni vršac, s katerega se odpira diven pogled na vse strani. Pa tudi priprosti Črnogorec gleda z zanosom na svojo sveto goro ter jo s ponosom kaže tujcu. Da, Lovčen je tako prirastel k srcu vsakega Črnogorca, da si Črnogore brez Lovčena niti misliti ne more.

× × ×

Lovčen je najvišji vrh kraške skalnate stene, ki zapira črnogorsko visoko planoto Njeguš proti Kotskemu zalivu in proti planoti Župa. Pobočje tega gorskega napisa je visoko približno 11 metrov, Lovčensko gorovje samo se pri štirovniku dviga do 1759 metrov nad morjem. Avstrijsko-črnogorska meja gre v črti nekoliko pod grebenom gorovja, pri Pestingu do 1079 m visoko, kjer se vije glavna cesta v Črnogoro in stara gorska cesta iz Kotora v Njeguš, meja se nato povzpne in se vije onstran gorske ceste ob Lovčenu kakih 800 metrov visoko čez prelaz Golš, kraj Stojanovič in utrdbo Kosmač do gor nad Sutomorom in Špičem.

Vrhovi Lovčena, ki ga smatrajo Črnogorci za sveto goro in za znak svoje dežele, pripadajo Črni gori, vzhodje in strmi robovi so avstrijski, dasi jo tu tudi skupni pašniki, na katerih pasejo skupno čredo črnogorski in dalmatinski pastirji.

Meja pri Kotoru je za nas tako neugodna, da se nahaja notranji kotorski zaliv v vedni nevarnosti. Kotor postaja v zadnjih letih, posebno odkar je izbruhnila vojska z Italijo, vedno važnejši, saj se tu nahaja naše drugo za Puljem najvažnejše morsko utrjeno pristanišče.

Vprašanje, naj se meja na Lovčenu uredi, se je zadnja leta večkrat izročilo. Prvič so je izprožili, ko so pričeli Črnogorci ob aneksijski krizi utrjevati zahodne lovčenske strmine. Izprevideli so, kakšna napaka se je storila svojčas, ko so določali mejo med Črnogoro in Dalmacijo. Vprašanje Lovčena se je drugič izprožilo ob balkanski vojski l. 1912. med pogajanj s Črnogoro o Skadrskem jezeru.

Gospodarskega pomena pač to kraško robovje nima, vojaško je pa Lovčen za Črnogoro le važen v slučaju napada na Avstrijo.

Črnagora se je vedno trdovratno branila, naj se uredi meja tako, kakor je želela Avstrija. V prvi vrsti so črnogorskega

kralja v tem oziru hujskali naši takratni zavezniki Lahi. Bolj kot Črnogorci so Italijani ljubosumno stražili gorske orjake, o katerem so znali, da zmanjšuje pomen Kotora. Kako visoko da cenijo Italijani Lovčen, dokazuje izjava Cadorne ob začetku uvojske, da bi se Italija nikdar ne vojskovala z Avstrijo, dokler niso v nevarnosti vprašanja o razdelitvi posesti ob Jadranskem morju, posebno pa vprašanje Lovčena.

× × ×

Kako so zavzeli naši Lovčen.

Vojni poročevalci poročajo iz vojnega časnikarskega stana:

11. j. n. Zmagovite čete generala Kövesza so premagale Lovčen, trdnjavo po naravi, ki so jo leta in leta že utrjevali, o kateri je svet sporazuma sodil, da je nepremagljiva. Po najobširnejših pripravah, ki so trajale več tednov, pred vsem je šlo za to, da so pošiljali redno streljivo, namenjeno težkim topovom, se je pričel pred nekaterimi dnevi napad na Lovčen. Köveszove čete, ki so zmagale zmagovito že marsikako težko nalogo, so zdaj izvedle svoje mojstrsko delo.

Zavzete Lovčena pripada najslavnejšim dejanjem sedanje vojske. Naši artiljerijski premoči gre triumf, ker je z v naskokih izurjeno pehoto izpeljala, kar se je zdelo nemogoče.

Vrhovnega vojnega vodstva najbrž zavzete Lovčena ni presenetilo, saj je tvorilo končni uspeh dobro premišljenega, v vseh podrobnostih izdelanega napadalnega načrta. Vodstvo naše armade je natančno poznalo močeno črnogorsko trdnjavo. Znano je le bilo, da so zadnje čase zgradili novo z artiljerijo, oboroženo utrdbo na 1759 metrov visoki gori. O premoči naše artiljerije pa naš generalni štab ni dvomil in o jakosti napadalne moči naših čet tudi ne.

Ko so minuli teden končali vse priprave, so pričeli načrtoma obstreljevati in pripravljati pot pehote, ki je počasi napredovala. Pehota je lezla z dveh strani po cestah, ki vodijo v Lovčensko sedlo. Na severu so šli čez višine Krstac, ki so jih vzeli. Prodiranje južno od Kotora so izpeljali čez Solar, ki so ga vzeli v soboto z naskokom. Črnogorci so tu v višini 1300 metrov zgradili močno postojanko, ki so jo vzeli naši po boju mož z možem, ki je trajal več ur.

Naši težki in najtežji topovi, ki so jih podpirali topovi naših bojnih ladij, so že v prvi uri izredno učinkovali.

Tri dni so plezali naši na lovčenske robove. Zmaga se mora prišteti najkrasnejšim činom čet.

Istočasno, ko je končalo topništvo svojo pripravo, so se naše rojne črte s Krstača in s Solarja približale črnogorski glavni postojanki. Ukazali so jim, naj naskočijo. Črnogorci so se še obupno branili.

LISTEK.

Tržaško pismo.

I.

Velečenjeni gospod urednik! Od izbruhaja vojne je Trst stopil globoko v ozadje onega pomena, katerega je imel v dobi miru. Zato ni čuda, da se danes Trst v časopisih le mimogrede omenja, kakor kaka rovtarska vas. Ne smem reči, da se Trstu zato godi krivica, ker dosti veseleje v Trstu ni kakor v kaki gorenjski vasi. Ako bi nas bili časopisi pred vojno toliko prezirali, kakor sedaj, potem bi mi pač pokazali zobe v protest.

Noč in dan so pred vojno prihajali transoceanski parniki in parniki krajsih potov v Trst. Glasno so tulile sirene in po obalah je tekalo tisočero bosih delavcev-težakov s težkimi tovari na plečih. Avstrijski Lloyd je pripeljal rumene ljudi iz Kobe, ponosna »Marta Washington« parfimirano eleganco iz New Yorka in Brazilije. Kočiji in avtomobili so drdrali po ulicah, ki so bile že itak žive tovornih vozov iz proste luke in kolesarjev v krušni in športni službi.

Po noči je bilo življenje isto kot po dnevi, z razliko, da so počivale razkošno zalozene trgovine. Zgodaj proti jutru so zopet drveli tovorni vozovi v prosto luko, da izpraznijo blago, katero je ladja pripeljala iz neskočnih daljav. Po mestu so se sprehajali zamorci, Indijci, Kitajci, Kalabrezi, Grki, Japonci itd. Bil je to mišmaš vseh narodov. Čul si njihovo godbo in učil si se njih psihologije, ki je pogosto tuja našim čutom morale. Tako mi je dejal nek Turek, da se mu smili žival ubiti, da pa ima veliko veselje takrat, kadar vidi viseti svojega sovražnika na vrvi. Kitajec, ki je govoril dokaj dobro nemško, mi je pri nekem pogovoru omenil, da vidi belokožce tako rad, kakor podgano na dvorišču. Pri tem pa ni imel niti najmanjšega namena žaliti.

Ves ta konfort je izginil. Zastor tega življenja je padel in v Trstu smo ostali sami, zaviti v širok plašč dolgočasia, v katerega se zavijamo že 17 mesecev.

II.

Do 20. majnika 1915 je pritiskal na tržaško prebivalstvo vpliv kamore in magistrata. Regnicoli in irendentisti so se šopirili po mestu; hodili so kar po sredi ceste in gorje onemu, ki je spregovoril slovensko besedo. Bil je v najugodnejšem slučaju deležen psolv. Ko so regnicoli odhajali,

so kričali tržaškim irendentjem v slovo: »na svidenje čez 14 dni, v Trstu, a s puško!« Nekaj teh objestnežev je policija potegnila iz vagonov in spravila na varno. Tudi drugi nezanesljivi elementi so odšli vsak svojo pot in danes bi človek, ki pride za par tednov v Trst, odnesel prepričanje, da v Trstu ni več kamore. Toda motil bi se, kajti kamore in kamoristov imamo v Trstu še precej. Njeni pristaši so celo še na važnih in odgovornih mestih, kjer nemote- no goje v srcu srd zoper vse, kar je našega!

III.

O življenjskih razmerah vam imam malo omeniti. Saj je tu pri nas, kakor povsod drugje. Izkaznice imamo za kruh in krompir in olje. Sadije je tu letos strašno drago — do 1 K 60 h kilogram jabolk! Po gostilnah stane navadno kosilo od 1 K do 3 K, — kamor pač greš. Razlika je le ta, da dobiš tam, kjer stane kosilo 3 K, tudi serviet in boljše postrežbo. Stanovanja so pa sedaj cenejša, kot poprej. To pa radi tega, ker je na tisoče stanovanj praznih.

Grmenje topov iz soške fronte nam je ostalo v ušesih, kakor tik tek od ure, katerega slišiš tudi takrat, kadar se je ura že ustavila. Nihče se radi tega ne razburja. Kadar pride laški aeroplan, tedaj se obr-

nejo oči tisočerihi proti nebesu, v katerem se ziblje Judež, obdan z belimi kolobarčki naših topovskih streliv. On uide, a pride čas, ko ga bo doletela sodba pravice.

Pri Horodenki.

Jožef Uhernek iz št. Petra pri Novem mestu na Dolenjskem je pisal svojim staršem:

Mračni se in krvava luna vstaja. Gledam jo izpred podrt hiše pri požganem mestu Horodenki. Vstaja z one strani, kjer je moja domovina; krvava je, ker tudi tam se sedaj vrše boji in teče kri v brambo ljube domovine. Luna vstaja vedno višje in zvezdice veselo migljajo. Tudi moje srce je veselo, ker mi pravijo nebesne prikazni, da bomo zmagali vse svoje sovražnike. Kakor se dviga luna na nebu, tako se dvigamo mi nad naše sovražnike in vedno več naših zmag nam miglja nasproti. Naj le počaka Italijan — ravno tako bo padel v jamo, ki jo je nam izkopal, kakor Belgija in Francija in Rusija. Pa tudi Srbija pride na vrsto. Boj je z nami in vodi naše orožje in zmaga bomo tako, da se nas ne bo upal nikdar več nihče lotiti.

Nastala je noč. Oglasi se grmenje. Kaj je to? Saj je nebo jasno. Ali se zopet giblje

Z divjim ročnim metežem je zasedla pehota vrh Lovčen.

Napad na zahodno Črnogoro.

Dunaj. Vojni poročevalec »Nr. Wr. Journala« poroča: Boji proti Črnigori so se pričeli zdaj z večjo silo tudi na zahodu. Uvedle so jih operacije koncem novembra pri Trebinju, pri Avtovcu in pri Bileku. Slo je takrat za to, da potisnejo Črnogorce tako daleč nazaj, dokler se ne izključi vsaka nevarnost za strateško cesto, ki vodi v Kotor. To se je tudi popolnoma doseglo, nakar so izvedli vse druge priprave za nadaljne napade proti Črnigori. Nikolaeva armada se je zapletla v trde boje ob Tari in pri Beranu. Napočil je pravi trenutek. Po močni pripravi s topovi se niso pričeli boji le pri Avtovcu, marveč tudi na lovčenskih strminah in ob obeh straneh ceste, ki vodi iz Kotora v Cetinje.

Italijanske skrbi za Črnogoro.

Lugano. »Idea nazionale« se razburja vsled grozeče nevarnosti, da Avstrija porazi Črnogoro. Pravi, da bi posledica tega ne bila samo odprta vrata v Albanijo, marveč tudi zasedenje Lovčena. (No, sedaj, ko je Lovčen že naš, se bodo Italijani imeli priliko še bolj razburjati. Op. ur.)

Črnogorci se ne morejo bojevati, če jih ne preskrbe z živžem.

Lugano. Črnogorci, ki so dozdaj širili v Rim nečuvna poročila o zmagah, pripravljajo svoje zaveznike zdaj na poraz. Nedeljsko uradno poročilo poroča o avstrijskem napadu na celi črti in da se Črnogorci umikajo.

Premagana Srbija.

Oklic srbskemu narodu.

»Beogradske Novine« prinašajo sledeči oklic:

Srbskemu narodu!

Njegovo Veličanstvo cesar avstrijski in apokalski kralj ogrski je blagovolil odobriti, da se ustanovi vojaška generalna gubernija v onih delih Srbije, ki so zasedeni od c. in kr. vojske.

Pozivam prebivalstvo, naj s polnim zupanjem pomaga oblastem in upravi pri njih delu, naj se naredbam brezpogojno pokori in naj se varuje vsake politike. Vsak odpor bo najstrožje kaznovan.

S stvarno in pravično upravo hočem napraviti v deželi zopet red, tako, da se srbski narod, katerega so njegovi prejšnji voditelji zapeljali, zopet povrne k rednim razmeram.

Belgrad, 7. januarja 1916.

Ces. in kralj. vojni generalni guverner: grof Salis, podmaršal.

Srbski akti v Sofiji.

»L' Echo de Bulgaire« poroča, da je dospelo v Sofijo deset vagonov, napolnjenih s srbskimi akti.

V Belgrad so se vrnili

tudi Dimitrij Vidaković, šef ministrstva javnih del; Jovan Jovanović, gimnazijski ravnatelj in poslanec; dr. Dragič Pavlović, odvetnik in mnogo trgovcev in obrtnikov.

Kralj Peter odpotuje na Francosko?

Kodanj. Iz Aten se poroča: Kralj Peter se poda iz Soluna v neke francoske toplice. Prej si še ogleda solunske utrdbe in pregleda došle srbske čete.

Ukradene slike v belgrajski kraljevski palači.

Budimpešta. C. in kr. vojaško poveljstvo v Belgradu je obvestilo višje mestno glavarstvo v Budimpešti, da je v belgrajski kraljevski palači ukradena slika vredna 30.000 kron, ki jo je slikal srbski slikar Jovanović. Slika se nahaja baže v Budimpešti.

sovražnik? Da, prodreti poizkuša. Toda zastoj. Naši ga zgrabijo tako, da ves zmešan beži. Naša postojanka je ostala v naših rokah. Patrole gredo poizvedovat; povsod kupi mrtvih Rusov. Pa jim še ni zadosti. Ob polnoči še enkrat poskusijo. Začne se streljanje, da se lastne besede ne razume. Granate, šrapneli, ročne granate, puške in pištole pokajo in se mešajo med seboj, kakor bi bil sodnji dan. Počasi se začne Rus pomikati proti nam; mi ga čakamo kakor mačka na miš. Ko pride sovražnik do žice in že misli, da nas ni nobeden več živ, tedaj s krikom naskoči. Sedaj pa mi po njem! S strojnimi in navadnimi puškami začnemo tako streljati, da je sovražnik kar okamenel in ne more ne naprej ne nazaj. Vse pada navskriž in kliče na pomoč. Mi pa: Le po njem, le po njem! Nato je bila nekaj dni huda vročina; ruski mrličji so začeli smrdeti, muhe... V naših postojankah ni bilo več obstati, pojavila se je kolera in tifus. Torej naprej ali pa nekoliko nazaj. Toda rajši naprej — poskusimo, če bo šlo, ne bo greh. In šlo je, zopet smo zapodili Ruse za 8 km nazaj. Tako nam gre tukaj vedno prav in po sreči in ravnotako tudi na drugih bojščih. Mislim, da ni več daleč čas, ko nas bodo sovražniki prosili za odpustanje. Zakaj Bog je z nami in mi smo z Bogom.

Zemljevid k dogodkom v Albaniji.

1500 avstrijskih vojnih ujetnikov iz Srbije v Marseille.

Marseille. (K. u.) »Agence Havas«: Iz Soluna je pripeljal parnik »Sinez« 1500 avstrijskih vojnih ujetnikov iz Srbije.

Srbski vojni plen v Soliji.

Sofija, 12. januarja. (Kor. ur.) Listi poročajo: S posebnim vlakom so pripeljali na tujekšnji kolodvor srbski vojni plen. Nahajala se je med njim tudi gala-kočija kralja Petra, dalje arhivi srbskega glavnega stana in generalnega štaba in več bronastih trdnjaviških topov.

Dogodki na Grškem.

Oblegovalno stanje v Atenah.

Atene, 10. januarja. Oblegovalnega stanja pričakujejo še pred otvoritvijo zbornice 24. januarja.

Sporazum izkrcuje čete v Orfanu.

Berlin. »Nationalzeitung« posnema po ruskih listih iz Soluna, da je izkrcal sporazum čete v Orfanu (severnozahodno od Chalkidike) in da jih namerava še več izkrcati. V zaliv Orfano se je pripeljalo nekaj vojnih ladij sporazuma, ki ga namerava prirediti za opiralnico. Trdi se, da so že določili brodovje, ki naj se v Orfanskem zalivu udeležuje obrambe Soluna, da krije krilo glavne francosko-angleške armade. Grki so zbrali velike sile na črti Seres-Kavala.

Grška in ententin denar.

Budimpešta, 11. jan. »Az Est« javlja iz Sofije: Grška stiska dobiček iz ententine stiske. Zahteva predujem na novo grško posojilo in odpravo blokade, da dobi denar živ.

Devet grških parnikov pogrešajo.

Berlin. »Tagl. Rundschau« poroča iz Haaga: »Central News« objavljajo iz Aten: Tu so zelo vznemirjeni, ker ni došlo devet z žitom naloženih parnikov iz Amerike.

Tončev o položaju.

Budimpešta, 1. jan. »Az Est« poroča iz Sofije: Finančni minister Tončev je izjavil, da je čisto gotovo, da Grška ostane do konca nevtralna. Ofenziva osrednjih sil in Bolgarije proti Solunu je neodvisna od Grške.

Z Rumunijo imamo tudi danes dobro razmerje. Za Rumunijo je danes brez smotra, da vstopi v vojno, pa naj si bo na strani osrednjih sil ali entente.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Izvemaj navadnih bojev s topovi je bilo včeraj tudi ob besarabski bojni črti in v vzhodni Galiciji mirno. Danes zjutraj je sovražnik iznova po najljubši topničarski pripravi zamenal napadalni prostor Toporovec—Raranoze.

Namestnik načelnika generalnega štaba: Hofer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Nobenih posebnih dogodkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Dunaj. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana:

9. j. n. Na bojni črti od zaliva Riga do Pripjata se ni nič izpremenilo. Sovražnik

je južno od Pripjata zopet poizkušal vzeti Cartorisk, a smo ga z občutnimi izgubami dvakrat vrgli. Naše čete so pregnale v Galiciji ob srednji Stripi sovražnika z vzhodnega brega. Po novjših poročilih je bilo ujetih 7. januarja 20 častnikov, 1175 vojakov in so zaplenili tri strojnice.

8. j. n. Pri Rigi in blizu mitavske ceste so uporabljali Nemci zopet strupene pline proti našim strelskim jarkom. Sovražni napad, podvzet z znatnimi silami pri vasi Cartorisk, je vrgel naše oddelke, a pozneje se nam je posrečilo, da smo vrgli sovražnika in ujeli 3 častnike in 50 mož. Izjavilo se je več poizkusov, da nas vržejo iz Cartoriska. Ob srednji Stripi so se polastili naši oddelki na posameznih točkah sovražne postojanke, na drugih mestih so se zakopali pred sovražnimi žičnimi ograjami. Ujeli smo v tem odseku 17 častnikov, nad 1000 mož in smo zaplenili več strojníc. Severovzhodno od Črnovic je poizkušal sovražnik zadržati našo ofenzivo z obupnimi protinapadi močnih sil, odbili smo vse napade z velikimi izgubami za sovražnika. Naše čete so ujele tu 14 častnikov in nad 300 vojakov in so zaplenile dve strojnici.

NOVA RUSKA OFENZIVA.

Dunaj. Vojni poročevalci poročajo dne 11. t. m.: Dozdaj so se popolnoma izjavili ljuti napadi Rusov ob besarabski meji. Kako resno so mislili Rusi prodreti bojno črto, dokazuje okolnost, ker sta na nekem primeroma tesnem prostoru napadli dve ruski diviziji. Vojni poročevalec lista »Zeit« opisuje boje v vzhodni Galiciji. Ozemlje ob Stripi ni ravno, marveč valovito. Bregi reke Stripi so precej strmi. Naši ne stoji ob reki, ki ni široka. Neprijetno je v jarkih, ker so mokri. Ceste so dobre kakor tudi železniške zveze. Nova ofenziva je ruske čete, kakor vse kaže, presenetila, ker je bilo tam prej precej mirno, a Rusi nas le niso presenetili. Naše postojanke so zelo močne, jeseni in po zimi so jih vedno bolj utrjevali, posebno z žičnimi ovirami so močno utrjene. Naše vojake preveva duh prepričanja, da njih črte Rusi ne bodo predrl.

PRESKRBA RUSKE JUGOZAHODNE ARMADE.

Stockholm, 11. januarja. V armadi ob ruski jugozahodni fronti vlada vnovič velik nered, ker je preskrba čet popolnoma odpovedala. Vojaki že tri dni niso dobili mesa.

CAR SPREJEL PREDSEDNIKA DUME.

Carsko Selo, 12. januarja. (Kor. urad.) »Petrograjska brzajavna agentura«: Car je sprejel predsednika dume, ki mu je izročil poročilo o delu proračunske komisije.

SAZONOV NAPOVEDUJE IZJAVO O POLOŽAJU.

Stockholm, 11. jan. »Rječ« in »Ruskoe Slovo« poročata, da je Sazonov v proračunskem odseku podal celo vrsto izjav o nevtralnosti Rumunije in napovedal za prihodnjo sejo obširno izjavo o položaju.

RAZNE RUSKE NOVICE.

Kodanj, 12. januarja. (Kor. ur.) Iz Petrograda: »Birževie Vedomosti« objavljajo poročila o sklepu vlade, da oškoduje tiste, ki so trpeli škodo ob pogromih v Moskvi. Namestniki ob Donu nameravajo prirediti shod, kako nastopiti proti draginji živil. Moskovsko »Ruskoe Slovo« poroča s Finskega: Nek odbor je opozoril na pomanjkanje žita, rži in krompirjeve moke in da zmanjka tudi sol in sladkor, če ne vrede uvoza. Tudi vozil manjka. V »Novem Vremju« se Menčikov čudi v članku: »Boj za kruh«, ker niso še v Rusiji popisali

živil in ker ni o tem važnem vprašanju nobene statistike. Predlaga ostrejšo odredbo proti špekulantom in opozarja, da so odkrile rekvizicije velike množine skritih živil. Menčikov se čudi, da pol Petrograda strada, nakopičujejo 43.000 železniških voz na progi Petrograd-Moskva.

SPOMINSKO SLAVJE POLJSKE VSTAJE IZ L. 1863.

Dunaj, 10. januarja. Vrhovni poljski narodni odbor je poslal vsem okrajnim in krajnim organizacijam odbora oklic s pozivom, da se 22. januar 1863., dan, ko je buknila zadnja poljska vstaja proti Rusom, povsod slovesno praznuje. Spominske slavnosti naj se vrše do srede februarja in naj se pritegne zlasti kmečko prebivalstvo.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Položaj je neizpremenjen. Na južnem Tirolskem je priletelo nad dolino Adiže 11 italijanskih letalcev, ki so metali na več točkah brezuspešno bombe. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Dunaj, 11. januarja. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana:

10. j. n. a. r. j. Topničarstvo je delovalo na celi bojni črti. Sovražnik je zelo uporabljal svoje velikokaliberske topove posebno proti Zugnatorti in proti Monte Stil južnovzhodno od Rovereta kakor tudi proti Tržiču, a napravil je le neznamno škodo. Zvečer 8. t. m. je poizkušal sovražnik napad s pehoto na naše postojanke na Sief blizu Col di Lana, a so ga takoj odbile naše čuče čete.

Italijani napovedujejo nov napad.

Curih. Od dne do dne se množe italijanska poročila, ki napovedujejo nov italijanski napad. Med preroki se nahaja tudi »Secolo«, ki napoveduje nov laški napad ob Soči. Telefonski promet, ki so ga ob pričelku vojske ustavili, se 17. t. m. zopet odpre. Vsi vojaki letnikov 1882 do 1889, ki so na dopustu, so pozvani nazaj v bojno črto.

Italija pošilja na dopust mornarje.

Lugano. (K. u.) »Idea Nazionale« poroča, da so poslali za nedolžno dobo na dopust vpoklicane mornarje letnika 1888.

Kaj pripovedujejo italijanski vojaki.

Neki Italijan iz kraljestva, ki živi sedaj v Švici, pa je zadnje božične praznike prebil v Italiji, vé to-le povedati o ljudskem razpoloženju v severni Italiji:

O praznikih je bila po italijanskih mestih in vaseh prilika, slišati najpretnesnejša pripovedovanja vojakov, ki so se bolni ali lahko ranjeni vrnili k svojim družinam. Nobene sledi navdušenja ali zmagovalne zavesti ni tu opaziti; nasprotno vlada glasna nevolja, ki se neredko izprevrže v psovaje in preklinjanje. Seveda vsak slavi svoja lastna junaštva, a s tem je kmalu pri kraju. V mnogih točkah se sodba vojakov tako natančno vjema, da ni mogoče, da ne bi odgovarjalo resnici. »Ne verjemite našim častnikom, ti lažejo,« se glasi splošno geslo. Drugo: »Naše vojno vodstvo se je motilo v terenskih težkočah in v sovražnikovem odporu.« Neki vojak, ki je bil od začetka v vojni, nazadnje bil pa ranjen v strelskem jarku ob vzhodu Col di Lana, pripoveduje o strahovitih naporih in o nemožnosti, da bi se napredovalo: »V ledenem mrazu so nas poslali v nov strelski jarek. Lakota nas je mučila že 24 ur. Proviantni oddelek radi neprestanega ognja Avstrijcev ni mogel do nas. Tedaj zopet močno zastavi svoj ogenj sovražna artiljerija. Vidimo, kako plane po gorskem pobočju navzdol sovražna kolona. »Ogenj!« Najsprednejši cesarskih se prevrne navzdol. Granate lete krog naših glav. »Madonna mia!« kriče naši neprestano v smrtnem strahu. Častniki nam delajo pogum z »Avanti Savoia!« in nas hvallajo radi zadetka. A že se valja deset stotnij, ki so si upale iz strelskega jarka, strahovito pobabljenih, v krvi na robu jarka. Avstrijci postrele desetkrat toliko municije nego mi. Srečen, kdor je ranjen in ga avtomobil kmalu odpelje na obvezovališče. Toda zgodi se, da leže raztrgani vojaki po cele dni brez pomoči ter izkrvavevajo v mukah strašne vročine žeje. Gorje, ako moramo izgubiti naše postojanke, častniki neusmiljeno ustrelje vsakega bojazljivca. In ako celo moštvo kriči »Cambiol!« (izmenjava), potem so častniki izgubljeni. Čaka jih vojno sodišče. Po vseh brezuspešnih napadalnih naskokih mora vsak udeleženeec priti do spoznanja, da je tu vsa energija zastoj. Naš boj že dolgo ni več ofenziva. Igra se že mesece ponavlja. Ponoči napredujemo, podnevi se moramo umakniti. Položaj je popolnoma brezupen, o »Vittoria« (zmagi) ne more biti več nobene govora. Mornarični vojaki trdijo, da je imelo italijansko brodogradno mnogo več škode, nego je javnosti znano. Nevarnosti po minah, letalih in podmorskih čolnihh so tako silne, da je vsaka, tudi najmanjša ak-

ugethewd kusA tsouzup wuolooßpou wjo
Italijan uvidi, da pomenja nadaljevanje
vojne ob teh okoliščinah golo izkrjevanje
v prid Angleški. Ali pa se z londonsko
pogodbo, kar je tudi mogoče, ne misli tako
natančno. (»Grazer Volksblatt.«)

Laško vojno posojilo.

Rim, 10. januarja. (Kor. ur.) Salandra
je pozval poslance in senatorje, naj delajo
propagando za vojno posojilo. Italija mora
dati za vojno toliko ljudi in denarja, kakor
doslej še nihče ni mogel slutiti. Uspeh pa
bo prinesel tudi velik dobiček, ki pa sedaj
zahteva obilnih sredstev. Italija, katere »vo-
jaški čini« presegajo vsako pričakovanje
sveta, se mora odlikovati tudi v svoji go-
spodarski energiji in odpornosti.

Lugano, 10. januarja. (Kor. urad.) Še
včeraj popoldne je rimsko društvo pod za-
stavami Trsta, Rovereta, Tridenta, Istre in
Dalmacije slavilo spomin Viktorja Ema-
nuela II. in rimski župan je imel ognjevit
govor o »lavorikah laških čet«, in danes,
prvi dan podpisovanja vojnega posojila, so
vsi listi prinesli najlepše članke o veliki
bodočnosti Italije, kar pride čez nekaj ur
vest o izpraznitvi Dardanel, o potopu an-
gleške križarke »Edvard VII.« in o groze-
nju Črnogorcev na celi fronti. Kako ob-
čutno je vse to udarilo, kaže »Idea Nazio-
nale«, ki je nevoljna nad nemarnostjo en-
tente in opozarja na sorodniške vezi s
Črnogoro in nevarnost, da Avstriji vzame-
mo Lovčen, kar bi se dalo preprečiti le
z naglo pomočjo Italije. (To bo pač pre-
kasno. Op. ur.)

Italija in Srbija.

Lugano, 11. januarja. Iz Rima se po-
roča: V članku o Adriji pravi »Idea Nazio-
nale«, da so srbske zahteve glede Adrije
izključene. Srbija ne more misliti na to,
da postane dedič Avstrije ob Adriji, ker
sicca postane takoj sovražnica Italije. Žal,
da obstoji srbski imperializem, ki trpi na
blaznem veličju in sanja o večji, Italiji
enakopravni Srbiji ob Adriji. Če Italija
dela za Srbijo, stori to le za tako Srbijo,
ki se ukloni laškimi interesom. — »Mat-
tino« ima članek: »Uboga Srbija«. Pravi,
naj se pri sentimentalnem razmišljanju ne
pozabi svete sebičnosti. V politiki je treba
misлити hladno. Ne sme se misliti na srbske,
ampak samo na laške interese. Tudi se
ne sme pozabiti, da je Srbija sama zakri-
vila svojo usodo, ko je odklonila sporazum
z Bolgarijo in ko je ostala v postojankah
svojih čet, ko naj bi po zgledu Belgijcev
deželo izpraznila in se združila z enten-
tinimi četami v Macedoniji. List pravi: Če
Italija srbsko armado v Albaniji preživlja
in nanovo oborožuje, tedaj naj oslabilena
Srbija stopi pod laško varstvo in naj se
bojuje pod laško zastavo.

Bivši laški minister umrl.

Rim, (K. u.) Umrl je bivši minister, pro-
fesor Barcelli, v starosti 83 let.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. januarja. (K. u.) Iz veli-
kega glavnega stana:

**Odbili smo napade sovražnika proti
jarkom, ki smo jih vzeli severozahodno
od Massiges. Število tam ujetih sovra-
znikov se je povišalo na 480 mož. Neko
angleško z 28 cm topom oboroženo
bojno letalo smo prisilili pri Woumenu
južno od Dixmündena z obrambnim
ognjem in z nekim bojnim letalom, da
se je moralo izkrcati. Letalo s posadko
je padlo nepoškodovano v naše roke.
Pri Tournai smo sestrelili v zračnem
boju neko angleško dvokrilno letalo.**
Vrhovno vojno vodstvo.

Francoski ministrski predsednik pred padcem.

Genf. Pariški list »Radical« poroča,
da radi popustitve gallipolske ekspedicije
najbrže odstopi Briandovo ministrstvo.

Dubost zopet izvoljen za predsednika se-
nata, — v posl. zbornici pa Dechanela.

Pariz, 12. januarja. »Agence Havas«
Dubost je bil zopet izvoljen s 175 glasovi
za predsednika senata.

Pariz, 12. januarja. Zbornica je zopet
izvolila za predsednika s 322. glasovi De-
chanela.

Angleški zakladni minister

je postal general in poštni mojster Samuel,
ker je odstopil sir Simons.

Izjava manjšine francoskih socialistov.

Bern, 10. januarja. (Kor. ur.) »Berner
Tagwacht« objavlja izjavo manjšine fran-
coskih socialistov, ki je bila prebrana na
pariškem zborovanju. Po mnenju manjšine
bi moralo strankino vodstvo ob začetku
vojne skrbeti, da se na vsak način vzdrži
zveza z vsemi delavskimi strankami po
vseh deželah. Toda vodstvo je zadušilo
glas stranke, namesto da bi nastopilo za
nagel konec vojne. Voditelji so pograbili
pretvezo, kakor da sta Nemčija in Avstrija
izzvali, kakor da naj bi francoski socialisti
vsled navidezne manjše odgovornosti en-
tentinih sil ne imeli več povoda delati za
najlepšo nalogo: mir mednarodni. Zavrgli

so zveste socialiste, mi pa smo šli v Zim-
merwald, da nemškimi, ruskimi in laškimi
sodrugom povemo, da je še velik del fran-
coskih socialistov zvest socialističnim na-
čelom, in le cenzura brani, da jih ne mo-
remo izpovedati.

Francoski kapitani nameravajo oborožiti trgovske ladje.

Berlin. »Corriere mercantile« izvaja:
Francoski kapitani trgovske mornarice so
sklenili predlagati, naj se vse trgovske
ladje oborože tako, da se ne bodo mogle
le braniti pred podmorskimi čolni, marveč
da jih bodo tudi lahko napadali, kar že
Angleži z uspehom izvajajo. List zahteva,
naj mornariški minister Corsi zapove, naj
oborože vse trgovske ladje, ne samo ti-
stih, ki vozijo po Jadranskem morju. Vsi
parniki bi lahko brezobzirno napadali
podmorske čolne, če bi tudi ne bili napa-
deni po njih.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 12. januarja. (Kor. ur.) Iz
turškega glavnega stana:

Dardanelska bojna črta.

Neka sovražna bojna ladja je streljala
ponoči od 27. na 28. decembra z obrežja
Imbros z odmori do jutra na Sedilbahar,
Taki Burnu in na Hissarlik; 28. decembra
so obstreljevali nekateri rušilci in neka
križarka od časa do časa Sedilbahar, a jih
je prisilil ogenj naših baterij, da so se mo-
rali umakniti.

Kavkaška bojna črta.

Ponoči od 27. na 28. decembra smo
uspešno odbili napad sovražnika, ki ga je
podvel s slabimi silami na našo bojno črto
pri Narmanu. Ogenj našega topničarstva
je uničil del sovražnih strelskih jarkov.
Z ostalih bojnih črt se nič ne poroča.

Francosko uradno poročilo o izpraznitvi Gallipolija.

Pariz. (Kor. ur.) Uradno: Ponoči na
9. t. m. se je popolnoma izpraznil Galli-
poli, za kar je bilo nekaj dni najnatančnej-
še pripravljeno in po angleškem višjem po-
veljstvu kakor tudi po višjem poveljstvu
francoskega ekspedicijskega zbora vse po-
polnoma urejeno. Izpraznitev se je izpelja-
la brez izgub. Odvedli smo ves francoski
bojni material, izvzemši šestih trdnih mor-
nariških topov, ki smo jih pokvarili in še
uničili, predno smo popustili postojanko in
jih obseza angleško uradno poročilo, ko
poroča o popuščenih 17 topovih.

Izjava Enver paše o bojih na Gallipoliju.

Carigrad. (Kor. ur.) Vojni minister En-
ver paša je izjavil v zbornici med drugim:
Trdno sem bil ves čas prepričan, da so-
vražnik na Dardanelah ne bo uspel, četudi
nismo razpolagali z vsemi modernimi ob-
rambnimi sredstvi. S podporo Nemčije smo
pridobili dve veliki bojni ladji. Naša mor-
narica je bila vsaj v ožinah kos sovražni.
Minister opiše nato operacije, opozarja, da
so bili Turki začetkom osamljeni, pohvali
odkrito in modro stališče Bolgarije, nakar
se je otvorila zveza z osrednjima velesila-
ma, vsled česar je moral sovražnik bežati.
Sovražnika bomo prepodili čez naše meje
in mu tudi zabranili, da ne bo mogel skru-
niti nam odtrganih dežela.

Zakaj je zapustil sporazum Dardanele.

Rotterdam. Zdaj se je izvedelo, zakaj
se je pečal angleški kronski svet, ki je bil,
kakor so poročali javnosti, sklican na po-
svet o obrambni dolžnosti, predvsem o vpra-
šanju operacij na Dardanelah. Poročila ge-
nerala Hamiltona so razblinila zadnje dvo-
me o nepremagljivosti morskih ožin. An-
gleški častniki na Gallipoliju poročajo prave
čudeže o junaštvu Turkov, o trdnosti
njih trdnjav in o strašnem učinkovanju av-
strijskih težkih topov. Angleškemu povelj-
niku so zato zapovedali, naj se hitro umak-
ne tako, da ne bo imel velikih izgub.

100.000 turških vojakov prostih.

Dunaj. Posledica angleškega umikanja
z Gallipolija je, da je prosta turška armada
100.000 mož.

Izgube francoske gallipolske armade.

Genf. Švicarski listi poročajo iz Pari-
za, da znašajo izgube francoske armade na
Gallipoliju po izjavi v francoski zbornici
60 odstotkov izkrcanih čet.

Angleški delavci in Dardanele.

Rotterdam, 11. januarja. Angleška
delavska stranka je vložila v parlamentu
prvi opozicijski predlog proti vladi, v ka-
terem se zahteva strogih odredb proti
povzročiteljem izjalovljene dardanelske
akcije.

Chamberlain o položaju na iraškem bojišču.

London, 11. januarja. (Kor. ur.) Posla-
niška zbornica. Chamberlain je izjavil o
položaju na iraškem bojišču, da stoje an-
gleške sile radi vremenskih razmer še ve-
dno pri Seidhaidu. Angleška konjenica je
dognala, da se nahaja sovražnik 6 milj vz-
hodno od Kut-elAmara.

Najvišje cene za seno in slamo.

Za dobo vojske je poljedelsko ministr-
stvo določilo 10. januarja cene za seno in
slamo: za seno se šteje, navadno seno, de-
telja, lucerna in dr., za slamo slama od
pšenice, rži, ječmena in ovsu. Če prodaja
proizvajalec seno nestisnjeno v kozolcu,
ne sme cena met. stota presegati:

pri senu 13 K; pri slami, omlačeni s
cepcom 9 K, pri slami, omlačeni s strojem,
8 K. Pri stisnjem senu ali slami je dovo-
ljen najvišji prebitek 1.50 K. Veliki trgovec
ali kmetijske organizacije pa smejo pribiti
k zgorajšnjim najvišjim cenam 2.50 K. za
meterski stot. Ta cena na debelo velja od
nakladalne postaje in ima v sebi komisij-
ske, posredovalne in podobne pristojbine,
dovodne stroške in vse izdatke in nakla-
danje. Če pa proizvajalec sam od nakladal-
ne postaje prodaja naravnost konzumentu,
sme pribiti k najvišjim cenam 2 K. Za na-
drobno prodajo, to je pri množinah do 20
met. stotov bo določila cene deželna vla-
da. Cene veljajo pri gotovem plačilu pri
sprejemu, sicer so dovoljene 6 in trideseti-
ne obresti. Deželna vlada ali v nujnih slu-
čajih tudi okrajno glavarstvo lahko pozove
proizvajalce, da seno ali slamo, kar imajo
preko lastne potrebe, prodajo za najvišjo
ceno. Če se kdo brani prodati, lahko ob-
last prodaja njegovo zalogo in določi poseb-
no ceno, ki pa ne sme nikdar preseči 90
90 odstotkov najvišje cene od dopustnih
pribitkov. Če je politična oblast zahtevala
seno, tedaj ga mora posestnik osem ted-
nov brezplačno hraniti in po trgovskih
običajih zavarovat. Po štedenski shrambi
pa dobi za vsak met. stot 50 vin. za vsak
mesec. Nevarnost slučajne poškodbe in
zmanjšanja vrednosti gre v tem trenutku
na upravičenca. Obstoječi sklepi, sklenjeni
pred to pogodbo po višjih cenah, izgube
veljavo, v kolikor niso sklenjeni z voja-
štvom ali državo. — Zgorajšnja določila
veljajo le za domače seno in slamo. Želez-
nice smejo prevzemati tako blago le, če
je voznemu listu priloženo prevozno do-
voljenje pristojnega okrajnega glavarstva.
Takega dovoljenja ni treba za dobave vo-
jaštvu ali državi. Razni prestopki se kaz-
nujejo z globo do 5000 K ali 6 mesecev za-
pora.

Uradni izkazi izgub.

Izgube 20. lovskega bataljona.

Ujeti: Kadet Malek Karel Anton (tudi
ranjen); lovec Ancel Anton, Janeževci,
Štaj.; tit. patr. vodja Bratuša Vinko, Ro-
gatac; lovec Bukovšek Matija, Kalobje;
lovec Dobovičnik Anton, Celje; lovec Ga-
tolin Karel, Ptuj; lovec Geršak Alojzij,
Ptuj, Št. Peter; lovec Klobasa Anton, Bre-
žice; lovec Kmetec Anton, Šikole; lovec
Kolar Mihael, Buče; lovec Kovačič Josip,
Merčno selo; lovec Kramar Josip, Št. Pe-
ter; lovec Lah Anton; četov. Lichtenegger
Ivan, Celje; lovec Mastnak Štefan, Št. Ju-
rij; lovec Ocivirk Franc, Št. Peter; lovec
Penič Josip, Ptuj; lovec Plevnik Ivan,
Zdole; lovec Presker Rudolf, Zakot; lovec
Pristovšek Vinko, Celje; lovec Ribič Franc,
Zalec; lovec Robek Franc, Št. Peter; lovec
Sajko Anton, Št. Jurij; lovec Šiler Ivan,
Ptuj; rez. Solinc Jernej, Celje; rez. Snec
Josip, Ljutomer; lovec Vider Ivan, Sv. Pa-
vel; lovec Vidmajer Albert, Zabukovje;
lovec Zavrl Franc, Celje; lovec Žakšek An-
ton, Brežice.

Izgube 17. pešpolka.

Inf. Mihelčič Mih., Št. Jurij, mrtev;
inf. Šifer Jakob, Loprik, mrtev.

Prvi kardinal salezijanske družbe.

V zadnjem vatikanskem konzistoriju z
dne 6. decembra l. l. je sv. oče imenoval
kardinalom tudi monsignora Janeza Cag-
liero, naslov. sebastopolskega nadškofa.
Nj. Em. je prvi kardinal iz salezijanske
družbe. Imenovani je bil eden prvih in naj-
bolj priljubljenih gojencev častitljivega Ja-
neza Boska. Ta mu je, ko je bil Cagliero
še dijak, jasno prorokoval, da bo postal du-
hovnik, misijonar in celo škof. Posvečen v
mašnika je bil takoj desna roka Jan. Bos-
ka, posebno vsled svoje podveznosti, svojih
organizatorskih zmožnosti, kakor tudi
vsled svojega nenavadnega glasbeniškega
talenta. Pod Leonom XIII. je bil monsignor
Cagliero eden najbolj priljubljenih cerkve-
nih skladateljev v Italiji. — Ko se je sled-
njič posrečilo častitlj. J. Bosku udeležiti
svoje vroče želje in lepe načrte ter razte-
gniti delokrog svoje ustanove tudi na prek-
morske misijone, vidimo na čelu prve sa-
lezijanske misijonske ekspedicije ravno
duhovnika Jan. Cagliero, ki se je napotil
z 10 tovariši v Buenos Aires. L. 1883. je
Leon XIII. povzdignil Patagonijo, misijon-
sko polje prvih salezijanskih misijonarjev,
v apostolski vikariat ter ga izročil Jan.
Cagliero. Že naslednje leto ga je imenoval
naslovni škofom magidskim; posvečenje
je prejel Cagliero v baziliki Marije Pomoč-
nice v Turinu dan pred praznikom Brez-
madežne l. 1884. Šele tedaj je napočil zanj
pravi čas nepretrganega in sadonosnega
apostolskega delovanja med divjimi južno-

ameriškimi rodovi. Velikanski svoj vikari-
jat — meri nič manj kot 730.000 km² — je
večkrat križem prepotoval; apostolska go-
rečnost ga je gnala tudi preko meja njegovega
vikariata v dotle še skoro nepri-
stopne pokrajine. Menda je malo, ljudi, ki
so prepotovali v svojem življenju toliko
in tako nepristopnih pokrajin kot kardinal
Cagliero. — L. 1904. je bil povzdignjen v
naslovnega nadškofa sebastopolskega, leta
1908. je pa postal izredni apostolski dele-
gat v ljudovladi Kostarika v Srednji Ame-
riki. Vsled svojega velikega ugleda v diplo-
matičnih krogih se mu je po nekajletnem
delovanju posrečilo navezati diplomatske
odnose med Rimom in petimi srednje-
ameriškimi ljudovladami (Guatemala, Hon-
duras, S. Salvador, Nikaragua in Kostari-
ka). Za te in druge zasluge za sv. Cerkev
ga je sedaj doletelo najvišje odlikovanje
sv. Stolice, kardinalski klobuk. To visoko
odlikovanje je pa obenem tudi dokaz do-
brohotne naklonjenosti, ki jo kaže sv. oče
Benedikt XV. mladi salezijanski družbi ob
stoletnici rojstva njenega ustanovitelja. —
Nj. Em. kardinal Cagliero je star 75 let,
izmed katerih jih je preživel 60 v salezi-
janski družbi. Ustanovil je v Ameriki 96
salezijanskih zavodov in misijonov. Po svo-
ji obširni izobrazbi, po svoji privlačni pri-
prostosti v občevarstvu in poznavanju ljudi
ter sveta, po svoji dalekovidni in bistri roč-
nosti v diplomatičnih zadevah in vsled ve-
likih zaslug v vinogradu Gospodovem, spa-
da Nj. Em. med najznamenitejše cerkve-
ne dostojanstvenike sedanosti. Ko je poto-
val po srednjeameriških ljudovladah kot
apostolski delegat, je bilo njegovo potova-
nje podobno vrsti zmagovalnih pohodov
in povod večdnevni katoliških manifesta-
cij.

Pismo z Malte.

Preč. p. Bonaventura je prejel od P.
Adolfa Čadež naslednje nemško pisano
pismo:

Malta, 21. X. 1915.

Ljubi p. Bonaventura! Pisma pre-
jel. Hvala lepa! Zame so tembolj zani-
miva, ker že 1 in četrt leta nimam no-
benega domačega časnika. Domači li-
sti niso dovoljeni, pač pa ilustrirani
časopisi. Dva meseca sem čitam »Corri-
ere della Sera«. Glasom »Woche, 49,
Ruhleben« je na Nemškem ravnotako.
V Ruhlebnu p. Berlinu je interniranih
okrog 4000 angleških civilistov. Naš ta-
bor, 2 ločena dela: Verdala in St. Cle-
mens Camp, je pol tako močan. Naše
življenje je podobno onemu v Ruhleb-
nu. Vstanem zjutraj ob pol šestih, ob
pol sedmih mašujem v zasilni kapeli,
ob 8. uri čaj, sir, kruh, ob 9. apel, opol-
dne vojaško kosilo, ob 4. uri čaj, sir,
kruh, ob 5. drugi apel, zvečer tarok, ob
11. k počitku. Od sveta smo popolnoma
ločeni, kakor oni v Ruhlebnu. Čas se
prebije z godbo, tenisom, nogometom,
kartami...; učiš se angleščine, fran-
coščine, italijansčine, arabščine...
nervozno čakaš na pošto, politiziraš, se
prepiraš... letaš po dvorišču gor in dol
kakor nor, napraviš kraval, prideš v
lunjo... Enajst mesecev je že minulo,
pa še nobene nade na rešitev. Znorel
bi! Ako mi takoj odgovoriš, bom prejel
krog Novega leta. Vesele božične praz-
nike! Prizdravi pozdrav! Tvoj Adolf. —
P. S. Posredivi tudi Dajvslov. (Daj v
Slovenca.)

Razne novice.

Stroj, ki sam piše, je iznašel neki
Američan. S pomočjo elektrike se pre-
nese valovanje izgovorjene besede oziroma
črke na posebno pripravno stroju tako,
da pritiska na tipke izgovorjenih črk. Po-
manjkljivosti je še precej; tako ni med po-
sameznimi besedami nobenega presledka
in se drže vse črke skupaj, a to se bo
dalo odpraviti. Dalje stroj ne zaznamuje
ločil. Kar je pa glavno: stroj piše tako,
kakor se govori, ne pa po pravopisu, kar
mora zlasti v angleščini zelo motiti. Iznaj-
ditelj pa upa, da bo časoma vse te po-
manjkljivosti premagal.

Ruski »kvas«. Naši vojaki se na Ru-
skem vedno bolj seznanjajo z rusko na-
rodno pijačo — »kvasom«. Pri Rusih je
kvas vsesplošno v navadi, imajo ga po
vseh bolnišnicah in vojnih lazareti, kakor
ga sploh uživa vse vojaštvo in delavstvo
pa tudi drugi sloji; ne zametajo ga niti v
najvišjih krogih. Kvas, ki se lahko pro-
izvaja v vsakem gospodarstvu, se priprav-
lja iz moke in pšenice, rži, ječmena, ajde
ali temu podobnih sladinskih snovi, ali iz
kruha ali iz zmesi navedenih snovi z do-
datkom sladkorja ali brez njega, in sicer
potom istočasnega kislega in alkoholičnega
kipenja. Pijača se rabi, ko se nahaja v sta-
nju pokopenja; vsebuje zelo malo alkohola.
Kot začimba se dodevlejo navadno kake
dišave, posebno poprova meta. Prof. dr.
R. Kobert v Rostocku je že pred leti opo-
zoril Nemce na ruski »kvas« in priporočal,
da se uvede tudi na Nemškem kot ljudska
pijača.

1200 prešičev iz Srbije so pripeljali te dni v Draždane.

Pomanjkanje mož. Po sedanji vojni bo veliko pomanjkanje mož. Podobno je bilo tudi v križarski vojnah. Sv. Bernard je takrat pisal: »Mesta, vasi in gradovi so brez prebivalcev, sedem žen najde komaj enega moža, toliko je vdov pri še živih možih.«

68.000 mark za izgubljeno nogo. O priliki neke železniške nesreče v North Beron, Ind., dne 6. septembra m. l. je izgubila 12letna Katarina Wilder pl. Minkwitz iz Milwaukee levo nogo pod kolonom. Prizadele železniške uprave so izjavile pred sodiščem, da so pripravljene deklici plačati odškodnino 68.000 mark.

Plesi v Italiji. Milanski listi dan za dnevom vabijo občinstvo na ples, ki jih prirejajo razna društva na korist »Rdečemu križu« v Italiji. Ti »sanitetni« plesi se vrše v dvorani Cora, sedežu prejšnjih nemških društev v Italiji.

Mladi Edinson, sin velikega iznajditelja, je po vsej priliki zelo mnogostranski talent. Ni le skladatelj in pesnik, marveč tudi tehnik; iznašel je posebne dele za avtomobile in svojemu očetu redno pomaga pri njegovih delih. Tega pa še ne dovolj, je mladi Edinson pred kratkim v New Yorku otvoril majhno operno gledališče — »Thimble Theater«, kjer naj pridejo do besede razvijajoči se ameriški umetniki. Edinson, ki je star sedaj 26 let, si je delo razdelil takole: tretjino časa posveča gledališču, tretjino laboratoriju svojega očeta in tretjino svojemu pisateljskemu delovanju. Piše pod psevdonimom Tom Sleeper.

— Ustreljena zaradi roparstva. »Beogradski Novine« poročajo, da sta bila dne 16. decembra 1915 vsled obsodbe vojnega sodišča ustreljena v Belgradu Srba Gjoka Martić in Peter Stekić-Braganac, oba iz Lipe, in sicer zaradi roparstva in nedovoljenega nošenja orožja.

Igralčevo maščevanje. Pariški »Excelsior« poroča: Pred začetkom neke priljubljene ljudske igre v Malem gledališču se je neki nizozemski igralec ostro sprl z ravnateljem. Leta mu je odpovedal z besedami: »Ko dovršite svojo vlogo, imate takoj zapustiti gledališče.« Igralec je predstavljal sodnika, ki mora v drugem dejanju glavnega junaka obsoditi na smrt, v tretjem dejanju pa izvrše smrtno obsodbo. Ko je v drugem dejanju javni obtožitelj prebral obtožbo, tedaj začne govoriti sodnik — obrambni govor, v katerem je obtoženca sijajno branil in ga nazadnje — oprostil. Med igralci je nastala brezupna zmeda — spustiti so morali zastor. Občinstvo je začelo hrumeti in zahtevati nazaj svoj denar. Ravnatelj je moral to tudi storiti ter se je britko kesal svoje naglosti nasproti igralcu.

Razpuščena italijanska društva. Uradni list »Tiroler Bote« objavlja razglas, da so na podlagi §§ 24. in 25. zakona z dne 15. novembra 1867, drž. zak. št. 134, razpuščena naslednja italijanska društva: 1. »Società di assistenza sistenza fra i regnicoli temperaneamenti nel Trentino« (podporno društvo za regnikole) v Roveretu; 2. »Unione agenti Roveretani«; 3. Club ciclistico Aldanese; 4. »Unione ciclistica« v Mori; 5. »Società di Riva della società di asfrazza i regnicoli temporaneamente residenti nel Trentino« v Rivi; 6. »Pro cultura società Rivana per l'istruzione popolari« v Rivi; 7. »Circolo socialista« v Rivi; 8. »Circolo cattolico di cultura« v Rabbi, in 9. »Società operaia di lavoratori italiani di Feldkirch«.

Tri 17-te. Zadnja sredi pred novim letom je bila »veliki dan« za loteriste, kajti ta dan so se žrebale številke v treh loterijah: Pragi, Lvovu in Trstu. Kakor vselej so se izkušeni loteristi in loteristovke tudi topot držali v prvi vrsti številke starega in novega leta, t. j. 15. in 16., čes: te »pridejo« čisto gotovo. Stavili so nanje »solo«, »ambo« in razne druge kombinacije. Pa kaj se je zgodilo? Niti na enem mestu ni »prišla« ne 15. ne 16., namesto tega pa v vseh treh loterijah 17! Kaj takega pa še nel so se jezili loteristi.

— Svidenje. Neki dunajski črnovojnik je prišel s fronte na dopust. Ko stopi na kolodvoru na cestno železnico, debelo pogleda, ker prvič vidi ženskega sprevodnika dajati listke. Sméje se pošali: »No, kako se je v par mesecih vse izpremenilo; sedaj so ženske postale celo kondukterji!« Tedaj se obrne sprevodnica proti njemu. — »Križi božji, saj to je pa moja stara!« zavpije črnovojnik ter objame sprevodnico. Sopotniki so bili ganjeni, nato so pa vselemu svidenju klicali »hoch!« in »hoch!«

Primorske novice.

Visok obisk. Na sv. Treh kraljev dan se je s popoldanskim vlakom pripeljal na kandidsko postajo Nj. enksclencija knez nadškof gorjski, metropolit dr. Fran Borgija. Sedel je v spremstvu milostnega opata o. Bernarda Widmana iz Zatičine, kjer zadnji čas biva v sredi svojih bogoslovcev in gg. bogoslovnih profesorjev. Na kolodvoru je Nj. eksclencijo sprejela duhovščina z mil. g. proštom dr. Elbertom, z g. c. kr.

de. sodnim svetnikom v pok. Kovačem, mons. Zamparo, goriskim kanclerjem na čelu in velika množica primorskih beguncev, da pozdravijo svojega nadpastirja. Med slovesnim zvonjenjem se odpeljejo v Šmihel, kjer obiščejo župno cerkev in samostan Notre Dame, kjer bivačasno mnogo redovnic iz Gorice. Nato stopijo v bolnico č. Usmiljenih bratov ter obiščejo ondi se nahajajoče ranjence, katerih je mnogo s soške fronte. Vojaki so bili veseli tolažilnih in priznalnih besed visokega dostojanstvenika. Nadaljni obisk je veljal cerkvi in samostanu č. oo. frančiskanov. Slednjič sta se peljala cerkvena dostojanstvenika v kapitelj, kjer se jim je poklonila domača duhovščina. Drugo jutro zjutraj ob 7. uri je Prevzvišeni v kapiteljski cerkvi maševal med asistenco naše, svoje in redovne duhovščine ter obhajal mnogo vernikov, večinoma svojih beguncev. Nato je obisk veljal samostanu v Pleterjah, odkoder se je z večernim vlakom vrnil v Zatičino. Presvetli metropolit naše ilirske provincije je prejel enkrat še kot dvorni kanlan na Dunaju obiskal Novo mesto. Izrazil se je polhalno o zavodih, ki jih je obiskal. Bog daj, da bi se mogel Prevzvišeni, ki zdaj kot begunec obiskava svoje vernike, kmalu vrniti v svojo solčno prvostolnico v Gorico.

Dne 19. marca t. l. bo visoki dostojanstvenik zopet prišel v Novo mesto pridigovat in pontificirat ter tako razveselil svoje begunce in nas.

Novi imenik pogrešanih družin z Goriskega priobčimo v jutrišnji številki »Slovenca«.

Naše družine v Turinu. Jožef Maraž iz št. Ferjana pri Gorici, sedaj vojak, sem pomotoma prejel od Alojzije Maraž iz št. Ferjana, ki je z otroci internirana v Turinu, pismo, namenjeno njenemu možu. Pomota se je zgodila zato, ker se enako pišemo in imamo tudi krstna imena enaka (oba moža Jožeta in obe ženi Alojziji) ter smo oboji iz št. Ferjana pri Gorici. Pismo se glasi: »Turin, 13. decembra 1915. Dragi moj mož! Najprvo Te iz globočine mojega žalostnega srca pozdravim kakor tudi Tvoji trije otročki in cela naša družina. Naznamim Ti, da smo vsi zdravi in da nam gre dobro. Kruh nam ni še primanjkal; imamo vsaka družina svoje stanovanje in čedne postelje, za otroke kavo in mleko. Jaz delam v neki fabriki, da oblečem otroke in da imamo kakšen krajcar za priblišek. Dobimo dvakrat na dan kuho in še kaj zraven. Povem Ti, da strašno težko čakamo konca te strašne vojske, da bi še kdaj šli v naše kraje. Pa tudi čitamo, da še ni nič znati in da je bila naša vas, št. Ferjan vsa polna mrtvih. Dragi mož, lepo Te prosim, skrbi sam zase, da ne prideš v kakšno nesrečo, ker dobro veš, da smo reveži — kaj začnem jaz s tremi otroci, ko hiše nimamo več! Prosim Te, poskrbi, da izveš, kje je Tvoj brat Alojzij; njegova žena, to je hči Nata z Budinika, je tudi tukaj blizu; zdrava je ona in otroci. Piši mi, ali si vojak in v kateri vojašnici. Pozdravljamo Te vsi skupaj, z Bogom.« — Ti Maraži so stanovali pred vojsko z Italijo v št. Ferjanu na Slovenici in so imeli mlekarijo. Kolikor je prijemniku gornjega pisma znano, ta Jože Maraž ni vojak, ampak je nekje blizu Gorice pri našem trenu in vozi s svojim lastnim konjem. Kdor bi kaj natančnejšega vedel o njem, naj mi blegovoli poslati njegov naslov pod temle naslovom: Jožef Maraž, k. k. Landst.-Wach-Halbbaon., 2. Komp., Feldpost Nr. 330. Rad bi mu poslal ženino pismo. Naslov njegove žene je naslednji: Luigia Maraž, profuga, via Cimarossa Nr. 30, Turino, Italija.

K. V tukajšnji poljski bolnišnici so bili vojaki ranjenci na sv. večer vsi bogato obdarovani z darili. V vsaki sobi je bilo nastavljeno in lepo ozaljšano božično drevo. Največja zasluga, da so se darovi pobirali po občini in da se je potrebno nakupilo v mestu, gre gospodičnam učiteljicam E. Ingerl in M. Kavčič. — Tukajšnja poljska bolnišnica ni več nič podobna poljski bolnišnici (Feldspitalu). Tu vlada povsod najlepši red in snaga. Ranjenci dobro postreženi. Zdravniška oskrba je izborna. Poleg večših svetnih bolniških postrežnic ima ta špital šest usmiljen iz Ljubljane, ki so že v mirnem času služile kot bolniške sestre v raznih bolnišnicah. Razsvetljava je povsod električna. Za dušno pastirstvo je tukaj nastavljen č. g. D. Vlakanič, ki z neprimerno pridnostjo obiskuje bolnike in ranjence in jih tolaži s tolažili sv. vere. Vsak dan ima v bolnišnici sv. mašo in spoveduje in obhaja uboge ranjence.

S Krasa. Celi mesec dec. smo imeli žalostno jesensko vreme. V prejšnjih letih smo imeli meglo, a je trajala le po par dni. Letos, ko je blizu nas vojska, je skoro neprenehoma megla, ki daje Krasu še žalostnejše lice, kakor je v resnici. Prej smo slišali od vojakov, da je v Galiciji in na Srbskem strašno blato, nam domačinom pa se zdi, da so povsod blatne ceste, koder se premika vojaštvo. Enkrat smo mislili, da je za vojsko treba samo vojakov, pušk in kanonov. Nekaj trena, smo mislili, da mora tudi biti. Ali da je toliko trena, tega bi si pa človek poprej nikoli ne mogel misliti. — Vsaka reč ima dobro in slabo

stran. Tako tudi megleno decembersko vreme. Ta mesec smo imeli samo en dan solnce in samo tisti dan pa je prisopihal Italijan po zraku in pozdravil Dutovlje, vsaj do 28. decembra.

Aprovizacijska komisija v Trstu je v svojih 16 razprodajalnicah prodala v času od 27. decembra 1915 do včevši 1. januarja letos za 96.753 K 8 h živeža.

V smrt je hotela 26letna gospa Hortenzija Janach, stanujoča v Trstu, Via Collogna št. 67. V nedeljo zvečer je zaprla duri svojega stanovanja ter odprla plin. Da bo bolj gotovo dosegla svoj samomorilni namen, je izpila tudi močno dozo kokaina. Med tem pa so domači pričeli iskati Hortenzijo, in ker se je bila le-ta trdo zaklenila v svojo sobo, so poklicali policijo, ki je siloma vdrila v stanovanje. Nudil se je pretresljiv prizor. Zdravnik resilne postaje, ki je med tem prihitel na lice mesta, je našel na tleh ležečo lepo, elegantno damo, kateri je življenje že pričelo ugašati. Le z velikim trudom se je zdravniku posrečilo bolnico spraviti zopet k zavesti. Prosila je, naj se jo pusti, da umre. Ostala je v domači oskrbi in pod strogim nadzorstvom.

Po vsej sili umreti je hotel 30. m. m. 29-letni posestnik A. D. iz Umaga, ki je nekaj dni stanoval v Trstu v hotelu Vanoli. Ob 10. uri dopoldne se je vrغل v morje s pomola Sanita. Nekaj navzočih vojakov ga pa je potegnilo na suho in rešilo gotove smrti. Ko so mu nato hoteli postreči s tem in onim, se je D. izvil in iznova skočil v morje. Pa vrli vojak so ga tudi topot izlekli na suho, nakar so nesrečnika odvedli v bolnišnico.

Na javnih podporah brezposelnim in družinam upoklicanih vojakov se je v Trstu do konca decembra 1915 izplačalo potom občine 1.417.899 kron 53 vin. S prostovolj. darovi se je pokrilo okoli pol milijona kron, drugo trpi občina, ki se ravno kar bavi s preosnovo javne dobrodelnosti. Napravi se namreč »katestrat revežev«, da bo mogoča boljša kontrola in da bodo podpore dobivale le zares potrebne osebe. Samo odbor za brezposelne je izplačal doslej 93.036 družinam skupaj vsoto 1.049.266 K 93 vin. Občinski urad za podpiranje družin upoklicancev, ki od države ne dobivajo zadostnih podpor, da bi se mogle preživljati, pa je izplačal doslej 322.487 K 60 vin. Podpore znašajo po 2 do 10 K na teden.

Radi neozdravljive srčne napake, ki jo je že dolgo let mučila, se je skušala zastrupiti 60letna dninarica Jožefa Vlasovich v Trstu. Prenaljali so jo v bolnišnico.

Zastrupiti se je poskušala v Trstu 64-letna Josipina Blaževičeva.

— Smrtna kosa. Umrla je v Sežani gospa Marija vd. Bekar (Francinka). — V Bazovici je umrla Fani Pahor.

Dnevne novice.

+ Borojevič častni občan obmejne slovenske občine. Občinski odbor občine Ceršak v župniji št. Ilj v Slovenskih goricah je v svoji seji dne 9. jan. imenoval generala Borojeviča za častnega občana.

+ Ministrski svet. Včeraj popoldne se je vršil ministrski svet, ki je dalj časa razpravljal o moki.

+ Ob nadomestnih volitvah v Novi Gradški na Hrvaškem je bil izvoljen namesto dr. Hinkovića, katerega mandat je bil razveljavljen, kandidat stranke prava dr. P. a z m a n.

+ Brat papeža Pija X. umrl. Umrl je brat papeža Pija X. Angelo Sarto v starosti 79 let.

— Hrvatski sabor se baje zopet sestane dne 20. t. m.

— Ne čakamo več radi. Slovenski fantje in moške nam pišejo z južnega bojišča: Celih šest mesecev smo že tukaj na korških obmejnih skalah in čakamo na laškega izdajalca, ki pa si ne upa v naše kraje. Nam je tega čakanja že dovolj. Najljubše bi nam bilo, če bi že jutri začeli prodirati v Italijo. Verdnik Matevž iz Makol, Štern Štefan iz Rač, Pleteršek Anton iz Dobrovc, Škerget Pavel iz Lembaha, Zorec Alojzij in Majerič Janez iz Ptuj, Kovač Matija in Lovrenčič Vinko od Sv. Jerneja.

Odlikovani so bili dne 1. januarja sledeči slovenski vojski saperske stotnije št. 7/3 z bronasto hrabrostno svetinjo: poddesetnik Franc Sorčan iz Celja; Janko Šober iz Loga pri Radečah in Anton Švarc iz Zagorja.

+ Izdelovanje in razpečevanje kruha in peciva. Deželna vlada razglasa: § 6. t. u. razglasa z dne 2. januarja 1916. l., dež. zak. št. 2, o izdelovanju in razpečevanju kruha in peciva, se izpreminja in naj se glasi tako: Cena po določilih § 5. iz krušne moke izdelanega kruha s težo 980 gramov se določa na 52 vinarjev in onega s težo 490 gramov na 26 vinarjev. — Peki in prodajalci kruha so dolžni, na zahtevo oddati kruh v najmanjši teži 70 gramov za ceno 4 vinarjev. — Ta razglas dobi moč z dnem razglasitve.

+ Najvišje cene za svinjsko mast in svinjsko slanino. Na podstavi § 3. ministrskega ukaza z dne 29. novembra 1915. l., drž. zak. št. 348, se zaukazuje za razdobje

cen od 16. januarja 1916 do vstetega 15. februarja 1916 tako: Kadar prodaja trgovec svinjsko slanino prekupcu, sme biti najvišja cena za 100 kg čistih teže naslednje navedenih vrst slanine: za nam'zno slanino (soljeno ali nesoljeno) 618 K, za hrbtno slanino (soljeno ali nesoljeno) 669 K, za sirovo slanino, soljeno 608 K, za prekajeno sirovo slanino 657 K, za prekajeno namizno slanino 668 K, za prekajeno hrbtno slanino 723 K, za neprekaeno slanino v kosih 639 K, za prekajeno in papricirano slanino v kosih 687 K.

— Iz finančne službe. Za višjega finančnega respicienta je imenovan Anton Šerbec, respicient v Brezicah; za respicijente so imenovani: J. Lužar in G. Kerndl v Mariboru, F. Štiglic v Leskovcu, M. Petančič v Šoštanju, J. Klinc v Ljutomeru, F. Repolusk v Kozjem, J. Obram pri Sv. Juriju ob južni železnici, F. Werk v Marenbergu in M. Ferenčak v Smarju pri Jelšah. F. Mešič, ki se nahaja od začetka vojske na bojišču, je imenovan za finančnega nadpaznika.

— Iz justične službe. Namestnik višjega državnega pravdnika v Gradcu Rudolf Tschach, bivši namestnik državnega pravdnika v Mariboru, je imenovan za namestnika višjega državnega pravdnika v Gradcu v VI. činovnem razredu.

Premog se bo podražil. V trgovinskem ministristvu so premogarske družbe zahtevale zvišanje cen, ker je razmerje med marko in krono tako poskočilo. — Tudi pridelovalci sladkorne pese zahtevajo nekoliko višjo ceno. Ni še gotovo, ali se vsled tega podraži tudi sladkor.

»Pridejo še hujski časi.« Minister notranjih del princ Hohenlohe je sprejel dunajskega župana in mu govoreč o težavah pri preskrbi živil rekel, da uvideva težko breme, ki se je naložilo prebivalstvu z novo naredbo o cenah moke, opozarja pa, da pridejo še hujski časi in se bodo prebivalstvu kot posledice vojne naložila še daljnja bременa.

— Odlikovana vojna kurata. Pohvalno priznanje od c. in kr. vojnega ministristva sta dobila dr. Janez Lučovnik, vodja pisarne vojnega superiorata, in Peter Jurak, vojni kurat grške garnizijske bolnišnice.

— Centralno deško semenišče z lastno gimnazijo se ustanovi v Zagrebu. Tako so sklenili hrvatski škofje na svoji zadnji konferenci.

— Iz poštne službe. Poštna oficijantinja Terezija Verstovšek v Gradcu je imenovana za poštarico na Bizeljskem.

— Umrl je v št. Juriju ob južni železnici nadučitelj v pok. g. Anton Stres.

— Umrla je občešpotovana Ivana Malesič, vulgo Gorenjska Rusovka, pri Ribnici.

— Gledalščice so zaprli v Mariboru, ker se je med vojaki, ki so nastanjeni tudi v poslopju kazine, pojavil slučaj črnih koz.

— Nesreča s topovsko kroglo. V Mariboru so včeraj popoldne nekatere osebe ogledavale neko topovsko kroglo, ki je nakrat eksplodirala in enega moža ubila, pet težko, tri pa lahko ranila.

Državna pomožna akcija v pr. l. podjetjem tujkega prometa. Na incijativo c. kr. ministristva za javna dela se je uvedla v prid hotelskim podjetjem, ki so vsled vojnih razmer financijelno ogrožena, pomožna akcija. V izvedbo te akcije se je ustanovila pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani deželna komisija, katere naloga je posebno prepričati se o dopustnosti vloženih prošenj in jih predlagati imenovanemu ministristvu v odločitev. Ta državna pomožna akcija omejila se bode samo na gotova, tujskemu prometu služuća hotelska podjetja. Načela pomožne akcije upogledajo interesentje lahko pri c. kr. deželni vladi (oddelek X.) v Ljubljani in pri c. kr. okrajnih glavarstvih v Radovljici, Kamniku in Postojni. Primerne opremljene prošnje, ki so, kakor tudi njih priloge, podvržene postavnemu kolku, bi bilo ulagati na deželno komisijo za izvedbo državne pomožne akcije hotelskim podjetjem pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani do 15. februarja 1916. Da se olajša sestava popolnoma primernih prošenj, nastavila bode deželna zveza za tujski promet zaupnike, ki bodo šli interesentom na njih željo na roko. Imena teh zaupnikov se bodo v kratkem objavila.

— Trgatev oljčnega sadu v Smirni. Oljčni sad v vilajetu Smirna znaša 40 milijonov kilogramov, od katerega je 30 milijonov kilogramov določenih za izvoz v Avstro-Ogrsko.

— Vojaška železnica Simin—Han—Bulatovci. Za časa te vojske so zgradili v Bosni od Simin—Hana pri Tuzli pa do Bulatovca, vojaško železnico. Da se more lažje aprovizirati okraje Zvornik in Vlasenico, je dovolila vojna uprava, da se smejo po tej progi prevažati tudi življenjske potrebščine.

— **Služba pri policiji v Beogradu.** Pri državni policiji c. in kr. vojaškega generalnega guvernera v Beogradu je zasesti naslednja mesta: Detektivni nadzorniki I. razreda, letna plača 3000 K; detektivni nadzorniki II. razreda, letna plača 2600 K; detektivni I. razreda, letna plača 2400 K; reketivi II. razreda, letna plača 2160 K; za vse činovne razrede stanovanjska določila po 600 K na leto. Dalje so za vse činovne razrede normirane štiri petletnice po 250 K, ki se vstejejo tudi v odmero pokojnine. Stalna namestitve se izvrši šele po šest- oziroma pri posebnih sposobnih prosilcih po štirimesečnem poizkusnem službovanju. Sposobni člani katerega drugega detektivskega zbora se izjemoma takoj stalno nastavijo kot detektiv. Sprejemni pogoji so ti-le: 1. Avstrijsko ali ogrsko državljanstvo oziroma bosensko-hercegovsko deželanstvo in starost najmanj 24 in ne nad 40 let; 2. popolno zdravje; 3. v vsakem oziru neomadeževano življenje; 4. popolno znanje nemškega in hrvatskega jezika v govoru in pisavi; in sicer v toliki meri, da je zmožen sestaviti pismena poročila, in končno znanje elementarnega računanja; 5. kot prednost velja, ako je prosilec več let živel v slovanskih deželah (na Balkanu) ter so mu znane tamošnje razmere. Pod pogojem, da posedujejo te lastnosti, je pri sprejemu v detektivsko službo prav posebno upoštevati: a) Vsled vojne za službo na fronti nesposobne postale podčastnike in vojake, ki imajo za to službo duševno in telesno sposobnost; b) doslužene podčastnike, ki imajo v smislu zakona z dne 19. aprila 1872, drž. zak. št. 60, pravico do civilne državne službe; c) doslej pri policiji uslužbene osebe; d) prosilce, ki imajo večjo splošno ali pa posebno strokovno izobrazbo, posebno ako znajo več notranjih in inozemskih jezikov, končno e) prosilce, ki imajo vsled svojega prejšnjega posla obsežno osebnostno znanje. Prosilci imajo svoje prošnje, katerim je priložiti domovnico, navedeno spričevalo in spričevalo o usposobljenosti, čim najpreje poslati na naslov: Nachrichten-Abteilung des k. u. k. Militär-General-Gouvernements in Beograd.

— **Kazensko zasledovanje »časnikarjev«.** Iz Gradca se poroča: Vojno sodišče zasleduje radi zločina proti brambni sili države urednika »Srbobrana« v Newyorku, S. Dimitrijeviča, časnikarskega karikaturlista Ivana Jagra iz Minneapolisa, rojenega leta 1871, na Vrhniki na Kranjskem, in izdajatelja »Glasa Naroda« v Newyorku, Franka Sakserja, rojenega 1859. leta v Ljubljani, ameriškega podanika.

— **Ladjedelnica v Novem Sadu.** Nek konzorcij se je obrnil na mestno upravo Novega Sada s prošnjo, naj se mu ob obrežju prepusti 36 johov zemljišča za zgraditev ladjedelnice. Ta konzorcij se je zavezal zgraditi ladjedelnico v dveh letih in pol potem, ko bo sklenjen mir ter bo pri delu trajno zaposlenih 300 delavcev.

— **Civilni kruh za vojaške osebe.** »Grazer Volksblatt« piše: Zaloge moke in kruha v prodajalnah so namenjene za civilno prebivalstvo, ker vojnižitni zavod itak v prvi vrsti in obili meri preskrbuje vojaški erar z žitom in moko. Za vojake bi moralo biti torej v vojašnicah dovolj kruha. Če kljub temu vojaške osebe kupujejo kruh v prodajalnah, je temu vzrok to, da pri raznih detah ali zavodih moštvo ne dobi kruha, marveč denar zanj. To je sicer zelo lažje, toda iz različnih vzrokov bi bilo lažje, da se omeji samo na izredne slučaje kakor prej. Vojaki naj dobivajo kruh v vojašnici, potem se ne bo pritrgovalo od zalog za civilno prebivalstvo. Saj je vojaški komis prav dober, kar so nekateri še-le v vojni prav spoznali.

— **Poročil se je v Gradcu trgovec,** sedaj narednik, g. Rudolf Simonišek z gđno Marijo Tauber.

— **Strašen vihar na Dunaju.** Z Dunaja poročajo dne 11. t. m.: Od poldne naprej divja strašen vihar, katerega žrtve so doslej: 1 oseba mrtva, veliko pa težko ranjenih. Na mnogih delih mesta je vihar povzročil obilo škode na poslopih; razbite so šipe in celo več streh je vrgel vihar raz hiš.

— **Za sirote padlih vojakov** je darovala gđ. Polonica Zabret v št. Vidu nad Ljubljano znesek 50 K.

— **Osem slovenskih šolskih sester** je srečno dospelo 4. novembra v New York s parnikom New-Amsterdam. Drugi dan so se odpeljale v Chicago.

— **Naredba c. kr. trgovskega ministrstva glede dolžnosti naznanila surovega olja, bencola itd.** Na podlagi ces. naredbe z dne 10. oktobra 1914 se odreja nastopno: Vsa surova olja in iz njih proizvajani produkti, bencol, katran-olja domačega in tujega proizvoda spadajo pod dolžnost naznanila. Podjetja za prozivanje mineralnih produktov in surovega olja morajo svoje zaloge naznaniti po stanju z dne 1. januarja 1916, potem po stanju z dne 15. januarja 1916 in po stanju 1. in 15. vsakega nadaljnjega meseca. Tudi je naznati hkrati prirastek in odbitek. Isto velja za podjetja za pridobivanje bencola in katran-olja. Trgovsko ministstvo gotova

podjetja te dolžnosti oprosti. Trgovska podjetja in podjetja za skupno pridobivanje (zadruga i. dr.) bencina, petroleja, plin-olja, mazalnega olja, bencola in katran-olja morajo svoje zaloge po stanju z dne 1. januarja 1916 naznaniti, ako imajo v zalogi le 10 meterskih stotov mazalnega olja, vseh drugih vrst pa 50 ali več meterskih stotov. Enako velja za 15. januar in za stanje vsakega 1. in 15. nadaljnjega meseca. Naznanilo je tudi podati, ako ima podjetje od zadnjega naznanila manj kakor 19, odnosno 50 meterskih stotov. Naznanila so odposlati za vsako obratovanje ali zalogo posebej v roku 5 dni od dneva štetja — oddati jih je na pošto pa vsaj zadnji — t. j. peti dan oddelku za mineralne produkte c. kr. trgovskega ministrstva na Dunaju in sicer natančno vpisane po tozadevnih vzorcih. Za vojaška oskrbovališča, ladjedelnice, državne naprave in železnice so posebni predpisi. Pod zaporom se denejo že vse se nahajajoče zaloge in kolikor še prirastka sploh pride: bencin vsake vrste, plin — olje (motorno olje) cilind-olje, vulkan-olje, katran-olje in motor-bencol. Kdor hoče dobiti te snovi, mora imeti za gotovo količino od trgovskega ministrstva, za bencol in bencin, ki se rabi pri poljedelskih strojih pa od poljedelskega ministrstva, ako se pa oddaja vojaštvu, ni potreba dovoljenja, marveč le naročilni list vojaške oblasti. Ta primanjkljaj se mora v dolžnostnih naznanilih pa posebej označiti. — Dovoljenja za dobivanje teh snovi daje oddelek za mineralna olja c. kr. trg. ministrstva za poljedelske potrebščine (bencin in bencol) pa poljedelsko ministstvo. Za zadnje mora prošnje potrditi občinski urad, za snovi, ki se rabijo pri rudnikih, rudarski urad, sicer pa politična oblast I. inštanca odnosno obrtno nadzorništvo. Natančnejše je razvidno iz naredbe c. kr. trg. ministrstva z dne 18. decembra 1915, št. 377 drž. zak.

Ljubljanske novice.

Ij G. mestni župan dr. Ivan Tavčar je v včerajšnjem »Slovenskem Narodu« priobčil neko notico, katero bi kot župan moral pravzaprav poslati vsem listom. V županovi notici se glede nekaterih vesti pravi: Tudi se opaža, da so vesti dostikrat neresnične. Tako se je že večkrat v listih poročalo, da je bila ta ali ona oseba poškodovana pri navalih na pekarije ali prodajalne. Ravno sedaj se raznaša novica, da je bil pri navalu na vojno prodajalno na Bregu poškodovan nek deček. Polzvedbe pri policiji so pokazale, da je ta stvar neresnična in mora neresnična biti, ker je tisti dan, ko se je baje zgodila nesreča, vojna prodajalna že bila v Gosposki ulici in ne na Bregu. Tudi vse druge nesreče, o katerih se je pisalo, se po poizvedbah pri policiji niso nikdar pripetile. Zatorej je skoraj verjetno, da tiči v razširjanju takih vesti tendenca, aprovizacijsko delovanje magistrata v slabo ime spraviti. Če je to pametno, je pa drugo vprašanje. D. I. T.

Tudi mi smo priobčili v dobri veri nekaj notic o »nezgodah«. Ker pa g. župan trdi v »Narodu«, da je bila to mistifikacija, smo napram mistifikaciji in mistifikatorjem odvezani vsakega ozira. Dotične vesti so v naš list prišle skupno z aprovizacijskimi vestmi z mestnega magistrata. Če in kdo je imel pri tem namen ljudi razburjati, naj preiskuje g. mestni župan sam. Naši zastopniki so že v občinskem svetu in tudi drugod povdarjali, da je mnogo stvari tako urejenih, da bi bilo mnogo manj razburjenja med občinstvom, ako bi se bile uredile drugače. G. župan je jako hvalevredno sprožil diskusijo o mestni aprovizaciji. Nadaljevali jo bomo.

Ij Umrli so v Ljubljani: Jakob Bindlechner, bivši pleskar in slikar, 76 let. — Marija Tomić, čevljarjeva vdova, 78 let. — Emanuel Povše, rejenc, 11 mesecev. — Marija Kunstelj, hiralica, 76 let.

Ij Stranke, ki so svoj čas naročile pri mestni aprovizaciji krompir, naj se oglašijo prihodnje dni med uradnimi urami v mestnem tržnem uradu, nasproti »Mestne posredovalnice za delo in stanovanja«.

Ij Nezgode. Konj je udaril Antona Hočvar, hlapca na Dunajski cesti št. 12 s kopitom tak močno v levo nogo, da je moral iskati zdravniške pomoči v deželni bolnici. — Kamen je odletel Andreju Kovačič iz Idrije pri Bači št. 27, delavcu pri gradnji državne ceste v Cerknem v desno oko ter mu ga težko poškodoval. Zdravi se v tukajšnji deželni bolnici.

Ij Umrli je 10. t. m. v deželni bolnici Franc Žetko, posestnik iz Ložev pri Postojni, star 55 let. Zadnji čas je bil v zapo-

ru, sedaj ga je rešila smrt vsega. Zapušča vdovo in pet otrok.

Ij Tatica. 52 letna dekle Jera Peternel iz Kranjske gore, ki je bila pred kratkim po odgonu spravljena domov, je prišla v petek v Ljubljano in je prenočila ter se seveda tudi pošteno najedla in napila v neki gostilni v Kolodvorski ulici. Drugi dan dopoldne je skrivaj zapustila gostilno, ne da bi kaj plačala. Proti večeru se je vtiho-tapila na podstrešje hiše št. 19 na Sv. Petra cesti in hotela ukrasti perilo, ki se je tam sušilo. Pri tem lepem delu so jo pa zasacili. Peternelovko, ki je bila radi tatvine že šestkrat kaznovana, so aretirali in izročili sodišču.

Razna poročila.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 11. januarja. (Kor. ur.) V zbornici je kršč. soc. poslanec Gieswein v govoril proti zlorabam velikih bank in velikega kapitala in zahteval socialno-političnih reform za malega kmeta in obrtnika.

Finančni minister T e l e s z k y je branil banke, češ, da dobički v zadnjih letih ne kažejo, da bi banke monopolistično izrabljale narodno gospodarstvo.

Predlogo o centrali finančnih zavodov so vrnili finančnemu odseku.

Nemški državni zbor.

Berlin, 11. januarja. (Kor. ur.) Državni zbor je zopet začel svoje delo. Socialist Liebknecht je interpeliral radi Armencev. Zastopniki raznih strank so se pritoževali nad cenzuro, ki skuša zlasti vplivati na časopise po deželi. Nato so začeli razpravljati o preskrbi z živili. Iz vseh strank se je izvolilo 15-članski odbor, ki bo vladi svetoval pri vseh vprašanjih o prehrani.

Papež in londonski dogovor.

Lugano, 11. januarja. »Secolo« opozarja, da vatikanska časnikarska agentura »La Correspondenza« prinaša vest švicarskih listov, da ima londonska pogodba za skupno sklepanje miru od strani entente važne določbe, katere ententine sile vežejo, da se bodo uprle vsaki izpremembi rimskega garancijskega zakona in da papež ne bodo pustile k mirovni konferenci. List pristavlja: V laškem zunanjem ministstvu v tej zadevi naravno zelo molče, toda vsled vatikanskega značaja omenjene korespondence vlada prepričanje, da se gre za manevar, ki naj izjave o zadevi, o kateri bi vlada še rada molčala.

Tendenčna poročila o Vatikanu.

»Osservatore Romano« odgovarja na ponovljene napade nacionalističnih listov na Sv. stolico: »Kljub našemu predvčerajšnjemu odločnemu dementiju še vedno razni listi poročajo, da hoče sv. oče potom Švice vplivati na entento, da sprejme takozvani »nemški mir«. Ti listi poročajo tudi o raznih besedah sv. očeta, o nasprotjih v nazorih raznih cerkvenih dostojanstvenikov glede sedanjega položaja. Protestiramo proti nelepemu in nečastnemu sistemu, s katerim se hoče vzeti ceno delu Sv. stolice.«

Kraljica Viljemina kot posredovalka za mir.

Amsterdam, 11. januarja. Nizozemska kraljica Viljemina bo sprejela Fordovo poslanstvo za mir. Poslanstvo hoče prositi kraljico, naj se postavi na čelo mirovnega gibanja in posreduje za sprejemljiv mir.

Knez Bülow v nemškem državnem zboru.

Frankobrod, 12. januarja. Knez Bülow bivši poslanik v Rimu in prejšnji državni kancler, je odpotoval iz Lucerna, da bo navzoč pri otvoritvi pruske poslaniske zbornice.

Nemške obljube Ameriki.

Washington, 10. januarja. (Kor. urad.) Reuter javlja: V notih o potopitvi »William P. Frye« obljublja Nemčija, da bo neborilcem dala priliko, da se spravijo na varno, predno potopi zaplenjeno ladjo. Če bi vreme na morju ali bližnja obala ne nudila dovolj gotovosti, da bi čoln dospel v bližnje pristanišče, se osebam na krovu ne bo ukazalo stopiti v čolne.

Ameriška nota Angleški.

Washington, 10. januarja. (K. u.) »Central News« poročajo: Državni tajnik Lansing pripravljala noto Angleški, v kateri prosi, naj se blokada omili. Noto to utemeljuje s prejšnjo angleško izjavo, da živil ni mogoče smatrati za konterbando.

Pogibelj parnika »Clan Macfarlan«.

London. (Kor. ur.) 12. januarja. »Reuter« poroča z Malte: Parnik »Clan Macfarlan« je bil potopljen 30. decembra. Na Malti so izkrcali 2 častnika, 4 strojnike in 18 Laskarov, 13 Laskarov je umrlo v rešilnih čolnih.

Iz nemške armade.

1. Vojna kuhinja.

Vojna kuhinja je vozna kuhinjska priprava, katere namen je kuhati jed za večje število moštva obenem; vsaka stotnija

ima po eno tako kuhinjo. Nemška armada uporablja te kuhinje sedaj prvič v vojni. Še v vojni leta 1870—71 je moral vsak nemški vojak sam skrbeti za hrano, dobil je sicer od svoje stotnije surovo hrano, katero si pa je moral v posebni kuhalni pripravi sam skuhati na ognju v taboriščih. Prednosti, katere nudi vojna kuhinja za preskrbo vojaštva, so zelo velike, in le čuditi se je, da jo niso že prej vpeljali. Pred kakim pol stoletjem je tedanji šef pruskega generalnega štaba Moltke nameraval vpeljati vojne kuhinje, toda ni prodril s svojo namero. Rusi so bili prvi, ki so vpeljali vojne kuhinje in jih tudi praktično uporabljali v rusko-japonski vojni 1904—05. Nemški častniki, ki so se iz študijskih namenov nahajali na rusko-japonskem bojišču, so takrat spoznali, kako vrednosti so vojne kuhinje; vsled tega so jih potem vpeljali za poskus deloma tudi v nemški armadi in jih prvič rabili pri vojaških vajah l. 1908. Ker so se te kuhinje izborno izkazale, so jih Nemci potem splošno vpeljali. Francozi in Angleži nimajo še danes ne voznih vojnih kuhinj; vsak vojak je tam tudi svoj kuhar.

Vojna kuhinja je bolj podobna kakemu možnarju kakor kuhinjski pripravi ter obstoja kakor navadni top iz dveh delov: iz prednjega in zadnjega voza, ki sta priprazena drug na drugega tako, da je mogoče vsacega posamič voziti. V prednjem vozu je shramba za 200 železnih porcij za moštvo in 3 železni odmerki za konje; tu je shranjeno tudi namizno in kuhinjsko orodje. Kuhalna priprava se nahaja na zadnjem vozu, ki obstoja iz okoli 200 litrov držečega kotla in kurilnika. Kotel je dvostenski, med zunanjo in notranjo steno je prostor, ki je napolnjen z oljem. Olje se najprej segreje od ognja v kurilniku ter s svojo toploto kuha jedi, ki so v kotlu. Ta posredni način kuhanja ima veliko prednost prvič v tem, ker se jedi ne morejo prisočiti, kajti olje se razgreje le do neke gotove temperature, drugič pa ostanejo dalje časa gorke, ker se razgreto olje le počasi ohlaja. Do deset ur in še dalje so jedi v kotlu gorke. Poleg tega kotla je pa še drug kotel za kavo, ki drži okoli 70 litrov in ima svoj poseben kurilnik. Za kurjavo se rabijo drva, šota ali premog; kuriva mora biti za dva do 3 dni v zalogi, ki se nahaja v zadnjem vozu. V zadnjem vozu je shranjen tudi mlinček za kavo, posodice za sol in poper. Prav zadaj pa je zaklopna mizica, na katero se da pritrditi stroj za rezanje mesa. Poleg tega pa je še polno raznih predalčkov, ki so zaznamenovani s številkami, in vsak služi svojemu posebnemu namenu. Cela vojna kuhinja je vzor vojaškega reda in smotrenosti; na precej majhnem prostoru se nahaja cela množica raznovrstnih priprav in pripomočkov. Vojna kuhinja z napolnjenimi kotli in dvema voznikoma tehtata okoli 1500 kg; vozita jo dva težka vprežna konja.

Navadno dobivajo vojaki po dvakrat na dan gorko jed iz vojne kuhinje, meso in prikuho ali juho, in dva- do trikrat vročo kavo. Hrana je sicer priprosta a tečna, katero lačni in utrujeni vojaki z najboljšim tekotom zavživajo. Vojaki šaljevci imenujejo vojno kuhinjo »top za guljaž« (Gulaschkanone).

Vojne kuhinje so se v tej svetovni borbi izborno obnesle. Navzlic temu pa se semintja prigladi, da moštvo iz različnih vzrokov ne more dobiti gorke hrane iz vojne kuhinje, bodisi da je kuhinja predaleč zaostala, bodisi da so se posamezniki razkropili in preveč oddaljili od svojega krde. V takem slučaju si mora skuhati vojak hrano sam, zato ima tudi še vsak nemški vojak posebno kuhhalno pripravo na tornistri. Toda to so le posamezni izjemni slučaji.

: Narodajte „Slovenca.“ :

Darovi.

DAROVI ZA DRUŠTVO »PRIPRAVNIŠKI DOM«.

(XXXV. izkaz.)

»Slomškova zveza« 40 K (mesto venec na grob učiteljici gđni Vidrovi in prof. Modicu). — Dostal Jos. 20 K. — Po 10 K: Gasparin Viljem, Premrl Stanko, dr. Lampe Evgen, Oblak Anton, Kalan Andrej, Kušar Fr., Molj Janez, dr. Pečjak Greg., Zbašnik Fr. — Po 9 K: dr. Marinko Jos. in Traven Ivan. — 8 K: dr. Aleš Ušeničnik. — Po 7 K: dr. Svetina Ivan, dr. Perne Fr. in Vrhovec Fr. — Potokar Jos. 6 K. — Po 5 K: dr. Demšar Jos., Zupan Jos., Zupančič Val., Ahačič Matej, Eržen Fr. in Tavčar Matej. — Zupan Ivan 4 K 80 vin., Golmajer Jos. 4 K 40 vin. — Po 4 K: Teran Jan., dr. Merhar Alojzij, Nadrah Ign., Barle Jan., Vidregar Jan., Vodopivec Jan., Dejak Henrik, Arko Mih., dr. Gnidovec Jan., Križaj Nik., Krek Fr., Zelnik Jos., Plajfar Jan., Mikš Jan., Schweiger Fr., Steska Viktor, Knific Jos., Pavlin Jan., dr. Grivec Fr., Rihar Matej, Dobnikar Jan., Oblak Jan., Jemec Anton, Vovko Fr., Mihelič Jan., Nemec Anton. — Dr. Janežič Jan. 3 K 60 vin. — Po 3 K: Langerholz Jan. in Ša-

šelj Jan. — Po 2 K: Čadež Ant., Hutter Jan., dr. Gregorič Vinko, Perko Jan., Mrak Mat., Abram Jan., Verbajš Ant., Plevanič Jan., Lesar Jan., Jamnik Ant., dr. Čekal Ferd., Krusche Fr., Jereb Mat., Rebolj Mat., Pavlovčič Jak., Zupanc Andrej, Sušnik Jan., Poljak Martin, Zorko Fr., Kepec Jan., Plantarič Jos., Poljšak Ant., Kunauer Jan., Janc Peter, Bizjan Jan., Petrič Jan., dr. Ušeničnik Fr., Slak Mat., Regon Jos., Bernik Val., Jarc Martin, Erker Jos., Müller Janez.

Samó še danes:

Kino Central

ob pol 6., 7. in pol 9. uri zvečer:

⊙ Sužnji dolžnosti. ⊙

izkaz s predigro in tremi dejanji z Vando Treumann in Visgo Larsen v glavnih vlogah.

Albert Paulig kot Asta Nielsen.

Izborna burka v dveh dejanjih.

Jutri v četrtek ob četrť na 5. uro popoldne

velike predstave za otroke

z izbranim, novim, krasnim sporedom.

Pouk

v slikanju in risanju

daje akademični slikar. 12 ur 16 kron. Ponudba pod „ADRIA“.

Pred prehlajenjem grla in vratu nas obvarje izpiranje s Fellerjevim antiseptičnim boljšajočim fluidom iz rastlinskih esenc z zn. „Eiza-fluid“, 12 steklenic stane samo 6 kron poštne prosto. Lekarnar E. V. Feller, Stubica Elztrg št. 285 (Hrvatska). Čez 100.000 zahvalnih pisem. Mnogo priporočano. (—ee—)

Landaver

dobro ohranjen, se ceno proda ali zamenja za lahko kočjo. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 72.

Prodajalko

dobro izurjeno z dežele, in krepkega dečka iz poštene hiše sprejme večja tverka na Dolenjskem. Ponudbe pod 344 post. rest. Karmela.

Iščejo se strežaji za blaznico

na Studencu. — Vojaščinu prosti možje dobe tu lep zaslužek. — Oglase sprejema red usmiljenih sester v Ljubljani, deželna bolnica.

Sprejemem takoj krojaškega pomočnika

za boljše stalno delo Ivan Stupica, krojaški mojster Dob pri Domžalah.

Sprejme se takoj čevljarski vajenec

pri Franc Peterlin-u v Kamniku.

Gostilna

s trafiko in žganjetočem, edina v prijazni vasi blizu Ljubljane, v lepi polnoma opremljeni enonadstropni hiši se da za več let v najem.

Hiša se tudi proda. Zelo upodno za begunce, ki imajo nekaj denarja. Povpraša se pisмено na »Poštni predal 35« Ljubljana.

Kupi se rabljeni

ročni voziček

na dva ali štiri kolesa. I. Rozman, Florjanska ulica 24.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu.

Dobro izurjena prodajalka

ki je večja obeh deželnih jezikov, se sprejme v trgovino mešanega blaga I. N. Koceli, Škofjaloka.

Izurjenega kletarja sodarskega pomočnika ali sodarskega učenca in 2 kletarska delavca

ter enega kočijaža

(vsi vojaštva prosti) sprejme takoj tverka M. Rosner & Co. Sp. Šiška poleg piv. „Upion“.

Šartljeva moka brez vsakih kart!

Samo pri meni lahko dobite vsako množino fine šartljeve moke. Samo en zavitek rabite za 1 šartelj brez kakih druge moke, brez sladkorja, brez kvasa itd. Mnogo 100 zavitev že razprodal. Ravno tako priložimo vsakemu navodilo! Moka ostane tudi delj časa, če so na suhem brani! Samo kratek čas bo še dobiti, zato naročite takoj a manj kot 3 zavitke ne morem poslati. Cena za 1 zavitek samo K 130. Pazite, da ne zamudite, ter da se pozneje ne bodejte kesali!

Razpošiljalnica šartljeve moke Ivan Urek, Borovlje, Koroško.

500 K 2332

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradvic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z jamstvenim pis-mom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY, Kaschau (Kassa) L., poštni predal 12-82 Ogrsko

Naznanilo!

Slavno občinstvo se opozarja, da je za nakup otrtega prediva (Brecht-flachs) pooblaščen za celo Kranjsko samo M. hael Omahen mlajši iz Višnjegore in nobeden drugi, kar je bilo pred nekaj časom napačno objavljeno. Opozarjajo se posestniki prediva, naj istega njemu pošljejo. Plača se po predpisani ceni in kvaliteti. V nasprotnem slučaju ga bode moral pozneje vsak posameznik na svoje stroške poslati v tovarno!

Mihael Omahen mlajši, Višnjagora.

 Oglejte si

pred nakupom veliko zalogo izgotovljenih oblek za moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbira površnih iopic za dame in deklice.

„Pri Škofu“.

Pred Skofijo št. 3, Lingarjeva in Medarska ulica. Podružnica tverke R. MIKLAUC.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega iskrenoljubljenega sina, oziroma brata, svaka in strica, gospoda

Josip Belič-a

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Posebna zahvala pa bodi č. očetom frančiskanom, preblagorodnemu gospodu dr. Ivanu Tavčarju, županu ljubljanskemu za častno spremitvo pri pogrebu, č. in kr. glav-nemu vojnopoštnemu uradu, gg. častnikom vojaške avto-kolone, gg. tovarišem pokoj-nika za korporativno udeležbo pri sprevodu, gospodom pevcem za ganljive žalostinke ob hiši in grobu, vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov, ter sploh vsem, ki so spremili prozgodaj umrlega na njega zadnji poti.

V Ljubljani, 11. januarja 1916.

Žalujoči ostali.

Belo vino 1914

ogrsko s posodo dobavlja po K 109 za hektoliter. Najmanj se odda 150 do 200 litr. Predplačilo se želi.

Josip Pic,

Gradec, Joannenumring 16.

Na najvišje novel'e Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva.

43. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene, v državi zastopanih kraljevin in dežel

Ta denarna loterija vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša 200.000 kron

Srečkanj se vrši javno na Dunaju 10. februarja 1916. Srečka stane 4 krome. Srečke se dobe pri oddalku za dobrodelne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 3, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davenih, poštnih, brozajevnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Igralni nacrti za kupce zastoni. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od general. ravnanstva državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije.)

Baterije

za žepne svetilke, najboljše kakovosti, dobavlja trgovcem na debelo in razprodajalcem elektrotehniška tovarna M. Weis-senberg, Dunaj, II. 3., Raimundgasse 6.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezagodna in jamstvena zavarovanja. Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838— Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.752.022-76 V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66 Kdor namerava skleniti življensko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoni in poštne prosto. 1439 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji. Marije Terezije cesta št. 12.

Kostanjev les

vsake vrste (posekan in stoječ), tudi cele gozde se kupi po visoki ceni. — Ponudbe z navedbo cene je poslati na upravo lista pod šifro „Kostanjev les“.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg

Specijalna trgovina pletenin, trikotaž in perila.

Priporoča svojo zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrejce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele. Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.